



LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL A ASOCIACIJOS SKUNDŲ PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJĄ IR APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRĄ

2014-06-10 Nr. 4D-2013/1-1241;1455

Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo du A asociacijos (toliau citatose ir tekste vadinama – A arba pareiškėjas) skundus (2013-08-19 ir 2013-09-25), pasirašytus direktoriaus X (toliau vadinama – pareiškėjo atstovas), dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau citatose ir tekste vadinama – Aplinkos ministerija) ir Aplinkos apsaugos agentūros (toliau citatose ir tekste vadinama – Agentūra) pareigūnų, atsakingų už licencijuotų organizacijų priežiūrą, piktnaudžiavimo tarnyba ir biurokratizmo.

2. Pareiškėjo 2013-08-19 skunde (toliau vadinama – Skundas-1) ir prie jo pateiktuose dokumentuose nurodyta:

2.1. [...] (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Vadovaujantis LR atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ str. 10 d. 4 p. ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. D 1-57 patvirtino Gamintojų ir importuotojų organizacijos veiklos organizavimo plano, finansavimo schemos ir švietimo programos rengimo, derinimo ir ataskaitų bei informacijos apie jų vykdymą teikimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) 18 p. A 2013 m. kovo 1 d. Aplinkos ministerijai pateikė ataskaitas apie gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo veiklos organizavimo planų vykdymą 2012 metais bei informaciją apie finansavimo schemose ir švietimo programose numatytų priemonių įgyvendinimą (toliau tekste ir citatose vadinama – Ataskaitos). Praėjus 73 dienoms nuo Ataskaitų gavimo Aplinkos ministerija **2013 m. gegužės 13 d.** faksu atsiuntė A 2013-05-10 raštą Nr. (17-2)-D8-3926 [...], kuriuo A buvo informuota, kad vadovaujantis Tvarkos aprašo 25 p. Ataskaitos nepriimtos, nurodė netikslumus ir trūkumus bei paprašė iki **2013-05-16** pateikti pagal pastabas patikslintas Ataskaitas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Aplinkos ministerija patikslintoms Ataskaitoms pateikti nustatė neproporcingą (neadekvatų) terminą – 3 dienas, t. y. A turėjo faktiškai 3 dienas parengti 109 lapų apimties medžiagą, nors Aplinkos ministerijos atsakingi darbuotojai Ataskaitas ir einamųjų metų veiklos organizavimo planus vertino 73 dienas. [...] A per 3 dienas nepateikus patikslintų Ataskaitų licencijas išduodanti institucija vadovaujantis LR atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ str. 10 d. 4 p. ir 13 d. 1 p. būtų įspėjusi A apie galimą licencijų sustabdymą. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad LR atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ str. 19 d. 6 p. nustatyta, kad licencijos galiojimas panaikinamas, jeigu licencijos turėtojas buvo įspėtas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą 3 kartus per paskutinius dvejus metus, t. y. licencijas išduodančios institucijos skiriamas įspėjimas yra labai rimtas sprendimas, galintis turėti skaudžių pasekmių ateityje.“

2.3. „A, atsižvelgdama į Aplinkos ministerijos 2013-05-10 rašte Nr. (17-2)-D8-3926 teiktas pastabas, vadovaudamasi teisės aktų reikalavimais **per tris dienas** pašalino trūkumus,

papildė ir patikslino Ataskaitas bei Planus 2013 metams ir 2013 m. gegužės 16 d. raštu Nr. 130516/1 visą būtiną ir išsamią informaciją ir dokumentus pateikė Agentūrai. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Aplinkos ministerijos 2013-05-10 rašto Nr. (17-2)-D8-3926 1, 2, 5, 9, 12 punktuose nurodyti netikslumai ir trūkumai yra neteisėti (teisės aktai nereikalauja), administracinę naštą didinantys ir dirbtinai sukurti suinteresuotų, licencijuotų organizacijų priežiūrą vykdančių pareigūnų. [...]. Piktnaudžiavimą tarnyba ir administracinės naštos didinimo faktą įrodo ir ta aplinkybė, kad po 2013 m. gegužės 16 d. raštu Nr. 130516/1 A pateikto atsakymo Agentūros 2013-08-09 rašte Nr. (2.3)-A4-2913 jau nebenurodomi Aplinkos ministerijos 2013-05-10 rašto Nr. (17-2)-D8-3926 1, 2, 5, 9, 12 ir kituose punktuose minėti trūkumai.“

2.4. „LR atliekų tvarkymo įstatymo nuostatos taikomos visoms Lietuvoje veiklą vykdančioms organizacijoms. Kiek yra žinoma, Aplinkos ministerijos ir Agentūros pareigūnai, įvertinę licencijuotų organizacijų pateiktas Ataskaitas, vienintelei A pateikė neteisėtą ir neįgyvendinamą reikalavimą – pateikti dokumentus, įrodančius, kad visi A steigėjai, dalyviai ir pavedimo davėjai yra tik gamintojai ir (ar) importuotojai, t. y. [...] specialistai taiko „dvigubus standartus“, didina administracinę naštą, piktnaudžiauja tarnyba.“

2.5. „A, kaip ir kitos licencijuotos organizacijos, veiklą vykdo vadovaujantis sutartimis, sudarytomis su gamintojais ir importuotojais, ir jokių dokumentų (prekių įsigijimo, pardavimo sąskaitų, gamybos aktų, buhalterinės apskaitos ir pan.), įrodančių, kad A steigėjai, dalyviai ir pavedimo davėjai yra tik gamintojai ir (ar) importuotojai, A neturi ir negali turėti, nes to teisės aktai nereikalauja. Be to, Gaminių atliekų tvarkymo organizavimą A yra pavedę daugiau negu 600 gamintojų ir importuotojų ir iš jų per 3 dienas surinkti tokius dokumentus yra neįmanoma, be to, tai yra įmonių konfidencialūs dokumentai ir nėra teisinio pagrindo A jų reikalauti. Iki šiol negalime suprasti, kokius dokumentus, įrodančius, kad visi A steigėjai, dalyviai ir pavedimo davėjai yra tik gamintojai ir (ar) importuotojai, reikėjo pateikti Agentūrai.“

2.6. „2012 metų pabaigoje, 2013 metų pradžioje visos licencijuotos organizacijos teikė Aplinkos ministerijai duomenis šiuo klausimu, t. y. sutarčių su gamintojais ir (ar) importuotojais sąrašus, bet, kaip žinoma, iš vienintelės A, įvertinus pateiktas Ataskaitas, buvo reikalaujama papildomai pateikti dokumentus iš anksto žinant, kad A kaip ir kitos licencijuotos organizacijos neturės tokių galimybių.“

2.7. „Agentūros 2013-08-09 rašte Nr. (2.3)-A4-2913 nurodyta, kad pagal LR atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 7 d. Organizacija privalo priimti visus pageidaujančius į ją stoti ar su ja pasirašyti sutartį dėl visų ar dalies LR atliekų tvarkymo įstatyme gamintojams ir (ar) importuotojams nustatytų pareigų vykdymo gamintojus ir (ar) importuotojus, išipareigojančius vykdyti Organizacijos nustatytas sąlygas, todėl priimdami narius ir sudarydami sutartis su jais privalote įsitikinti, kad jie yra gamintojai ir (ar) importuotojai. Atsižvelgiant į tai, kad įrodantys dokumentai nebuvo pateikti ir nėra galimybės įsitikinti A atitikimo LR atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 7 d. reikalavimui, laikoma, kad A minėto reikalavimo neatitinka. [...]. Net jeigu Agentūros [...] specialistai negalėjo (nenorėjo) suprasti, kad A atitinka LR atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 7 d. reikalavimams ir tai yra taip svarbu (kas labai abejotina), jie galėjo (privalėjo) papildomai kreiptis į A ir nurodyti, būtent kokių dokumentų pageidauja.“

2.8. 2013-08-09 Agentūros raštu Nr. (2.3)-A4-2913 A buvo informuota, kad „vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo 34 str. 2 d. ir 14 d., Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. [2006-01-11] nutarimu Nr. 18 patvirtintų Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijavimo taisyklių (toliau – Licencijavimo taisyklių) 28 p. A asociacija yra įspėjama apie galimą apmokestinamųjų gaminių atliekų tvarkymo organizavimo licencijos Nr. 001, išduotos 2008-02-28, galiojimo sustabdymą, eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo organizavimo licencijos Nr. 001, išduotos 2008-02-28, galiojimo sustabdymą ir alyvos atliekų tvarkymo organizavimo licencijos Nr. 001, išduotos 2008-02-28, galiojimo sustabdymą. Įspėjimo priežastys – 2012 metų Ataskaitos nepateikimas, pagal LR atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ str. 10 d. 4 p. ir A neatitikimas LR atliekų tvarkymo įstatymo 34²² str. 7 d. nuostatos reikalavimams. Agentūra taip pat nustatė terminą, per kurį A privalo pašalinti nurodytas priežastis, t. y. iki 2013 m. rugsėjo 16 d.“

2.9. „Agentūros 2013-08-09 rašte Nr. (2.3)-A4-2913 nurodyta, jog vadovaujantis Tvarkos aprašo 25 p. pranešame, kad Ataskaitos už 2012 metus laikomos nepateiktomis, nes nepašalinti Aplinkos ministerijos rašto [2013-05-10 raštas Nr. (17-2)-D8-3926] 4 p. nurodyti trūkumai, t. y. 2012 m. Ataskaitoje nenurodyti sutarčių su atliekų tvarkytojais, savivaldybėmis ir kitais asmenimis objektai, kaip to reikalauja Tvarkos aprašo 19.5 p. Taip pat šiame rašte A informuojama, kad atsakydami į šią pastabą sutarčių objektus nurodėte bendrai visoms sutartims, tačiau galiojimo terminas ir sudarymo objektas turi būti pateiktas atskirai kiekvienai sutarčiai, Jūsų atsakymas netinkamas, kadangi neįmanoma įsitikinti, dėl kokios atliekų tvarkymo veiklos yra sudaryta konkreti sutartis. [...]. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad A pašalino Aplinkos ministerijos 2013-05-10 rašto Nr. (17-2)-D8-3926 4 p. nurodytus trūkumus, t. y. visose Ataskaitose nurodė atliekų tvarkytojų, savivaldybių ir kitų asmenų, su kuriais Organizacija pasirašiusi sutartis dėl Gaminių ar pakuočių atliekų surinkimo, vežimo, paruošimo naudoti, naudojimo objektus. [...] teisės aktai nenustato prievolės Ataskaitose sutarčių objektus pateikti atskirai kiekvienai sutarčiai, be to, teisės aktai nenustato pačiose sutartyse nurodyti sutarčių objektų, todėl A Ataskaitose bendrai nurodydama sutarčių su atliekas tvarkančiomis įmonėmis objektą bei savivaldybėmis arba savivaldybių įsteigtais juridiniais asmenimis, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, objektą tikrai nieko nepažeidė.“

2.10. „Agentūros 2013-08-09 rašte Nr. (2.3)-A4-2913 išdėstytas teiginys, kad A atsakymas netinkamas, kadangi neįmanoma įsitikinti, dėl kokios atliekų tvarkymo veiklos yra sudaryta konkreti sutartis, yra melagingas ir klaidinantis, nes A kartu su Ataskaitomis Aplinkos ministerijai pateikė dokumentus, įrodančius gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą, pagal šiuos dokumentus Agentūros pareigūnai tikrai mato, kiek ir kokių atliekų sutvarkė atliekas tvarkanti įmonė. Agentūros Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės departamento Atliekų ir užterštų teritorijų tvarkymo kontrolės skyriaus specialistai tikrai turi informaciją, kuria, kaip matoma, nesinaudoja, apie visas Lietuvos atliekas tvarkančias įmones, jų naudojamus atliekų tvarkymo būdus, sutvarkomus atliekų kiekius pagal rūšis ir pan., bei savivaldybes. Net jeigu Agentūros [...] specialistai negalėjo suprasti, dėl kokios atliekų tvarkymo veiklos yra sudaryta konkreti sutartis ir tai yra taip svarbu [...], Agentūros atsakingi pareigūnai galėjo kreiptis į A, kad ši patikslintų duomenis.“

2.11. „[...] negalime suprasti, kaip Agentūros atsakingi pareigūnai galėjo skirti įspėjimą už neva padarytą pažeidimą, kuris nepriskiriamas prie licencijuojamos veiklos sąlygų. LR atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ str. 10 ir 13 dalyse nustatyti atvejai, kada licencijos turėtojas įspėjamas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą. Atitikimo LR atliekų tvarkymo įstatymo 34 straipsnio 7 d. tarp jų nėra. [...] Atsižvelgiant į šioje pastraipoje išdėstytus argumentus Agentūra neturėjo pagrindo ir teisės skirti A įspėjimo dėl priežasties – A neatitikimas LR atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 7 d.“

2.12. „Agentūros 2013-08-09 rašte Nr. (2.3)-A4-2913, kuriuo A neteisėtai skirtas įspėjimas, nenurodyta jo apskundimo tvarka. Manome, kad rašto rengėjai [...] apskundimo tvarkos neįrašė tyčia, siekdami dirbtinai užkirsti kelią pažeistų teisių apskundimui bei pažeisti A teisę į gynybą.“

2.13. „Aplinkos ministerijos ir Agentūros pareigūnai, atsakingi už licencijuotų organizacijų priežiūrą, [...], piktnaudžiauja tarnyba, nesilaiko teisės aktų reikalavimų, [...] didina administracinę naštą, taiko „dvigubus standartus“. Agentūros 2013-08-09 raštu Nr. (2.3)-A4-2913 A skirtas įspėjimas dėl visų A turimų licencijų galiojimo sustabdymo priimtas pažeidžiant „įstatymo viršenybės“, „objektyvumo“, „proporcingumo“ ir „nepiktnaudžiavimo valdžia“ principus, nėra tinkamai motyvuotas, savitikslis, [...] naudingas [...] suinteresuotiems atliekų tvarkytojams ir organizacijoms, prieštaraujantis teisės aktų reikalavimams, kas daro jį neteisėtu.“

3. Pareiškėjo 2013-09-25 skunde (toliau vadinama – Skundas-2) nurodyta: „Vadovaujantis teisės aktais, licencijuotos organizacijos turi teikti tarpines Ataskaitas už ketvirtį. Agentūra, įvertinusi A I ketv. tarpines Ataskaitas, vėl neteisėtai reikalauja pateikti duomenis, kurių pateikimas

teisės aktuose nenumatytas, didina administracinę našą. Manome, kad taip elgdamasi Agentūra dėl korupcinių priežasčių stengiasi A skirti antrą įspėjimą [...].“

4. Pareiškėjas prie Skundo-2 pateikė:

4.1. Agentūros 2013-08-28 raštą Nr. (2.3)-A4-3159 *Dėl 2013 metų I ketvirčio Ataskaitos*, kuriuo informuojama, kad tarpinės Ataskaitos nepriimamos, bei nurodomi trūkumai – nenurodyta veiklos organizavimo plano pasiektų rezultatų skaitinė reikšmė, trūksta informacijos apie finansavimo schemos vykdymą;

4.2. A 2013-09-20 raštą Nr. 130920/1, kuriame Agentūrai pateikiami paaiškinimai ir informacija dėl Agentūros rašte (šios pažymos 5.1 punktą) nurodytų trūkumų:

4.2.1 „[...] A, siekdama efektyviai įgyvendinti veiklos organizavimo plano [Alyvų tarpinės ataskaitos] 5 priemonę, 2013 m. I ketvirtį vykdė parengiamuosius darbus, visa efektyviam bendradarbiavimui dėl alyvų atliekų surinkimo bei visuomenės švietimo ir informavimo būtina informacija ir priemonės (pasiūlymai, visuomenės informavimo ir švietimo medžiaga ir pan.) visiems regioniniams atliekų tvarkymo centrams bus perduoti III ketvirtį“;

4.2.2. „2013 m. rugsėjo 10 d. vykusio Agentūros ir licencijuotų organizacijų pasitarimo metu licencijuotos organizacijos informavo, kad tarpinėse Ataskaitose negali nurodyti surinktų atliekų kiekio, nes patvirtinančius dokumentus apie surinktą ir sutvarkytą atliekų kiekį gauna vėliau, negu juos reikia pateikti tarpinėse Ataskaitose, be to, teisės aktuose nėra nustatyta, kad tarpinėse Ataskaitose reikia teikti duomenis apie surinktą atliekų kiekį (vadovaujantis teisės aktais, informacija apie surinktus ir sutvarkytus atliekų kiekius bei tai įrodantys dokumentai pateikiami Ataskaitose už metus). Atsižvelgiant į 2013 m. rugsėjo 10 d. įvykusio Agentūros ir licencijuotų organizacijų pasitarimą ir teisės aktų reikalavimus informuojame, kad duomenis apie surinktus atliekų kiekius pateiksime Ataskaitoje už metus“;

4.2.3. „[...] teisės aktuose nėra nustatyta, jog tarpinėse Ataskaitose reikia teikti duomenis apie organizacijos steigėjų, dalyvių ir pavedimo davėjų įnašų, sumokėtų organizacijai, dydį, lėšų, skirtų administravimui, darbo užmokesčiui, švietimo programos vykdymui, alyvų atliekų tvarkymui, kitoms išlaidoms dydžius (vadovaujantis teisės aktais ši informacija pateikiama Ataskaitose už metus). Atsižvelgiant į tai, [...] dėl veiklos specifiškumo licencijuotos organizacijos tarpinėse Ataskaitose gali pateikti tik preliminarią informaciją apie finansavimo schemos įgyvendinimą (tikslią informaciją galima pateikti tik pasibaigus finansiniams metams).“

5. Pareiškėjas prašo Seimo kontrolieriaus:

„1. Iširti galimą Aplinkos ministerijos Atliekų departamento ir Aplinkos apsaugos agentūros Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės departamento Atliekų ir užterštų teritorijų tvarkymo kontrolės skyriaus pareigūnų piktnaudžiavimą suteiktais įgaliojimais ir biurokratizmaž:

- Aplinkos ministerijos 2013-05-10 rašto Nr. (17-2)-D8-3926 1, 2, 5, 9, 12 ir kituose punktuose nurodant A pašalinti netikslumus ir trūkumus, kurių teisės aktai nereikalauja;

- nurodant [Aplinkos ministerijos] 2013-05-10 rašte Nr. (17-2)-D8-3926, adresuotame A, trūkumų ir netikslumų pašalinimo neproporcingą (neadekvatų) terminą iki 2013-05-16, ir tyčia dar sutrumpinant šį terminą iki 3 dienų išsiunčiant raštą faksu 2013-05-13.

2. Patikrinti, ar vertinant licencijuotų organizacijų veiklą po Ataskaitų už 2012 metus pateikimo Aplinkos ministerijos Atliekų departamento ir Aplinkos apsaugos agentūros Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės departamento Atliekų ir užterštų teritorijų tvarkymo kontrolės skyriaus pareigūnai visoms licencijuotoms organizacijoms taikė vienodus reikalavimus [...]. [...].

3. Atlikus tyrimą ir nustačius, kad Aplinkos ministerijos Atliekų departamento ir Aplinkos apsaugos agentūros Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės departamento Atliekų ir užterštų teritorijų tvarkymo kontrolės skyriaus pareigūnai piktnaudžiauja tarnybine padėtimi ar netinkamai atlieka pareigas, realizuoti LR Seimo kontrolierių įstatymo 19 str. 1 d. 12, 13 ir kituose punktuose numatytas teises.“

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

Nustatytos skundo tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

6. Seimo kontrolierius dėl pareiškėjo Skunde-1 nurodytų aplinkybių kreipėsi į Aplinkos ministeriją, prašydamas pateikti paaiškinimus dėl skundo teiginių ir atsakyti į klausimus. Aplinkos ministerija 2013-11-04 raštu Nr. (17-2)-D8-9377 pateikė Seimo kontrolieriui informaciją ir dokumentus dėl pareiškėjo Skunde-1 nurodytų aplinkybių. Pareiškėjas 2014-01-02 pateikė papildomus paaiškinimus ir pastabas bei dokumentus dėl Aplinkos ministerijos 2013-11-04 rašte Nr. (17-2)-D8-9377 nurodytos informacijos.

7. Iš 2013-11-04 raštu Nr. (17-2)-D8-9377 gautos informacijos ir dokumentų (Aplinkos ministerijos) bei pareiškėjo atstovo 2014-01-02 pateiktų paaiškinimų bei dokumentų, susijusių su Skunde-1 nurodytomis aplinkybėmis, nustatyta:

7.1. Aplinkos ministerija paaiškino, kad Tvarcos aprašo 25 punkte yra numatytas įpareigojimas licencijas išduodančiai institucijai nustatyti terminą Ataskaitos trūkumams pašalinti, tačiau minimali arba maksimali tokio termino trukmė nenumatyta. „Atsižvelgiant į Aplinkos ministerijos 2013-05-10 rašte Nr. (17-2)-D8-3926 (toliau — Raštas) A Ataskaitoms pateiktų pastabų turinį, manytina, jų įvertinimui ir papildomos informacijos ar paaiškinimų pateikimui Rašte nurodytas terminas buvo pakankamas. [...] Atsižvelgiant į Rašte A Ataskaitoms pateiktų pastabų turinį ir į tai, kad A būtent „per tris dienas pašalino trūkumus, papildė ir patikslino Ataskaitas ir planus“, akivaizdu, kad Aplinkos ministerijos Rašte nurodytas terminas adekvatus ir įgyvendinamas.“

Pareiškėjo atstovas nurodė, kad „atsižvelgiant į LR viešojo administravimo įstatymo nuostatas, Rašte A Ataskaitoms pateiktų pastabų turinį, bendrą Aplinkos ministerijos taikomą praktiką, A Agentūrai pateiktos medžiagos apimtį (pateikta medžiaga sudarė 109 lapus) manome, kad 3 dienų terminas buvo nepakankamas, prieštaraujantis viešojo administravimo principams. [...] A privalėjo per 3 dienas papildyti ir patikslinti Ataskaitas, nes to nepadarius būtų gavusi išpėjimą apie galimą licencijų sustabdymą. Bet [...] A gavo išpėjimą, nors ir pašalino trūkumus per 3 dienas.“

7.2. Atsakydama į Seimo kontrolieriaus klausimą, *kokiais kriterijais vadovaujantis yra nustatomas terminas Ataskaitoms patikslinti ir kokie pareigūnai nusprendžia, kokį terminą skirti Ataskaitai patikslinti*, Aplinkos ministerija nurodė, kad „terminas nustatomas remiantis protingumo kriterijumi ir atsižvelgiant į teikiamų pastabų, prašymo patikslinti ar paaiškinti turinį. Paprastai terminą pasiūlo Ataskaitas vertinęs ir rašto dėl pastabų teikimo projektą rengiantis atsakingas darbuotojas.“ Aplinkos ministerija taip pat pažymėjo, kad iki šiol nebuvo nė vieno ginčo dėl nustatytų terminų Ataskaitų tikslinimui atvejo, bei informavo, kad licencijas išduodančios institucijos funkcijų vykdymui Agentūra numato sudaryti komisiją. Viena iš komisijos pareigų bus svarstyti ir pateikti siūlymus dėl terminų Ataskaitų tikslinimui nustatymo.

Tačiau pareiškėjo atstovas pabrėžė, kad 3 dienų terminas Ataskaitoms patikslinti neatitinka protingumo kriterijaus, nes, norint pateikti tokios apimties (109 lapų) medžiagą, turėjo dirbti neskaičiuodamas darbo valandų, o nė vieno ginčo dėl nustatytų terminų Ataskaitų tikslinimui iki šiol nebuvo, nes praktikoje dar nė karto nebuvo nustatytas 3 dienų terminas.

7.3. Aplinkos ministerija nurodė, kad panašus terminas Ataskaitoms apie įsipareigojimų vykdymą per praėjusius 2012 metus buvo nustatytas ir kitoms licencijuotoms organizacijoms, bei pateikė raštus, adresuotus dviem licencijuotoms organizacijoms, kuriose buvo nurodyta raštų parengimo data – 2013-05-10, o patikslintas Ataskaitas prašyta pateikti iki 2013-05-17.

Kartu Aplinkos ministerija informuoja, kad „Agentūra iki šios dienos yra pateikusi pastabas dėl šešiose organizacijų pateiktose Ataskaitose (metinė – 1, 2013 metų I ketvirčio – 5) nustatytų trūkumų pašalinimo. Vadovaujantis protingumo kriterijumi, yra nustatytas 26–30 dienų terminas.“

Pareiškėjo atstovas atkreipė Seimo kontrolieriaus dėmesį į tai, kad „Aplinkos ministerija 2013-05-10 raštais 3 dienų terminą nustatė visoms licencijuotoms organizacijoms, išskyrus vieną – Asociaciją B.“

Aplinkos ministerija **2013-03-12** gavo asociacijos B Ataskaitas apie išipareigojimų vykdymą per praėjusius 2012 metus. Dokumentus patikrinusi Agentūra **2013-08-09** raštu Nr. (2.3)-A4-2920 „Dėl ataskaitos apie veiklos organizavimo plano vykdymą bei informacijos apie finansavimo schemas ir švietimo programos įgyvendinimą“ nurodė pagal nustatytus trūkumus patikslintas Ataskaitas pateikti iki **2013-09-16**.

7.4. Aplinkos ministerija pripažino, kad Rašte, kuriame buvo nurodytos pastabos dėl A Ataskaitų ir jų trūkumai, dvi pastabos („Alyvos ataskaitoje nenurodyta, kodėl buvo atsisakyta 2012 m. vasario 1 d. raštu 20120201/1 pateikto alyvų atliekų tvarkymo 2012 metų veiklos organizavimo plano 6 psl. nurodytos 7 priemonės“ bei „kartu su EEĮ ataskaita pateiktoje informacijoje apie elektros ir elektroninės įrangos atliekų priėmimo vietų eksploataciją 2012 m. nenurodyta informacija apie priėmimo vietas [...]“) buvo pateiktos „per neapdairumą“, viena pastaba („Ataskaitose nurodyta visuomenės švietimo ir informavimo priemonė „Organizuoti atliekų surinkimo akcijas ir (ar) renginius“ turėtų būti nurodoma veiklos organizavimo planuose nurodant, kiek ir kokių atliekų šių akcijų metu buvo surinkta“) – nėra esminė ir, „neatsižvelgus į toki pastebėjimą, poveikio priemonės A atžvilgiu nebūtų taikomos. [...]. Nuomonė, kad Ataskaitoje turėtų būti nurodyta, kiek ir kokių atliekų akcijų metu surinkta, sietina su noru pamatuoti priemonės įgyvendinimo rezultatai. Jei organizuojama atliekų surinkimo akcija, atliekų surinkimą veikiausiai vykdo Organizacijos (šiuo atveju – A) parinktas atliekų tvarkytojas, kuris turėtų ir galėtų pateikti informaciją apie surinktus atliekų kiekius.“

Pareiškėjo atstovas nurodo, kad Aplinkos ministerijai pateiktoje informacijoje apie visuomenės informavimo bei švietimo gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo klausimais 2012 metų programų vykdymą buvo pateikta detali informacija apie priemonės („Organizuoti atliekų surinkimo akcijas ir (ar) renginius“) įgyvendinimą, o bendras 2012 metais surinktas ir sutvarkytas gaminių ir pakuočių atliekų kiekis nurodytas 2012 metų gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo Ataskaitose.

Dėl Rašte pateiktos pastabos: „Ataskaitose neišsamiai aprašytos 2012 m. vykdytos priemonės ir veiksmai (nenurodyta visų priemonių apimtis (skaitinė reikšmė), geografinis pasiskirstymas, įgyvendinimo terminai, pasiekti rezultatai (pvz., surinktų atliekų kiekis pagal atskiras priemones, išplatintų skrajučių kiekis ir kt.) ir finansavimo šaltiniai, kaip numatyta Tvarkos aprašo III skyriuje“, Aplinkos ministerija nurodė, jog „nežiūrint į tai, kad Tvarkos aprašo 9 p. [III skyriaus] taikytinas planams, o ne Ataskaitoms, [...] Ataskaitoje vykdyti veiksmai ir priemonės turi būti aprašomos tokia pačia apimtimi, kokia buvo planuojama įgyvendinti. A 2013-03-01 raštu Nr. 2130301/1 pateiktose Ataskaitose ne visos 2012 m. vykdytos priemonės ir veiksmai aprašytos išsamiai, todėl Rašte pateikta I [ši] pastaba.“

Pareiškėjo atstovo nuomone, Tvarkos aprašo III skyriuje [„Veiklos organizavimo planas“] yra nustatyti reikalavimai rengiamam veiklos organizavimo planui, bet ne Ataskaitoms. Reikalavimai teikiamoms Ataskaitoms yra nurodyti Tvarkos aprašo VII skyriuje [„Ataskaitos apie veiklos organizavimo plano vykdymą, informacijos apie finansavimo schemas, švietimo programos įgyvendinimą ir patikslinto einamųjų metų veiklos plano teikimas“]. A Ataskaitas teikia vadovaudamasi būtent šio Tvarkos aprašo skyriaus nuostatomis ir teigia, kad „2012 metų Ataskaitose yra išsamiai aprašytos 2012 metais vykdytos priemonės ir veiksmai (pateikta informacija apie pasiektus rezultatus, nurodyta, kokios priemonės kur, kada ir kokia apimtimi įgyvendintos).“

Dėl Rašte pateiktos pastabos: „Gaminių Ataskaitoje nenurodytos priežastys, kodėl nebuvo įvykdytos baterijų (galvaninių elementų) ir akumuliatorių atliekų naudojimo ir (ar) perdirbimo užduotys“, Aplinkos ministerija nurodė, kad „iš A pateiktos Apmokestinamųjų gaminių atliekų tvarkymo 2012 metų Ataskaitos ir joje pateiktos informacijos ir dokumentų buvo padaryta išvada, kad neįvykdytos baterijų ir akumuliatorių atliekų naudojimo ir (ar) perdirbimo užduotys (pateikti užduočių įvykdymą įrodantys dokumentai neįrodo sutvarkymo viso reikiamo sutvarkyti baterijų ir akumuliatorių atliekų kiekio), todėl buvo paprašyta nurodyti priežastis.“

Pareiškėjo atstovas atkreipė dėmesį į tai, kad užduočių neįvykdymas yra pats didžiausias pažeidimas, už kurį nedelsiant privalo būti taikomas įspėjimas ir kitos poveikio priemonės. „A

2013-05-16 raštu informavo Agentūrą, jog A 2012 metais pilnai įvykdė LR Vyriausybės nustatytas baterijų (galvaninių elementų) ir akumuliatorių atliekų surinkimo, naudojimo ir (ar) perdirbimo užduotis ir neteikė jokių papildomų dokumentų. [...]. Agentūra, po visų skundų ir paaiškinimų, priėmė A Ataskaitą negavusi jokių papildomų dokumentų ar informacijos, [...].“

7.5. Aplinkos ministerija pažymėjo, kad, šiai ministerijai ir Agentūrai teikiant pastabas ir informaciją A, reikšmingų klaidų, galėjusių turėti įtakos licencijuotos organizacijos veiklai ar jai pakenkti, nepadaryta.

Pareiškėjo atstovo nuomone, nepagrįsti reikalavimai smarkiai padidina administracinę naštą, o dėl pataisytoms Ataskaitoms pateikti nustatyto pernelyg trumpo termino organizacija patyrė laiko ir finansinių nuostolių, kurių niekas neatlygins.

7.6. Aplinkos ministerija, atsakydama į Seimo kontrolieriaus klausimą, „kokie konkretūs dokumentai, įrodantys, kad visi A steigėjai, dalyviai ir pavedimo davėjai yra tik gamintojai ir (ar) importuotojai, turėtų būti pateikiami Agentūrai“, nurodo: „LR teisės aktai nenustato, kokie dokumentai turi būti pateikti, siekiant įrodyti, kad visi licencijuotos gamintojų ir importuotojų organizacijos steigėjai, dalyviai ir pavedimo davėjai yra tik gamintojai ir importuotojai. Organizacija, siekdama tinkamai įgyvendinti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 34²² str. 7 d. nuostatą, turi pareigą veikti rūpestingai, atidžiai ir sąžiningai ir įsitikinti, kad jos sutartys yra pasirašytos būtent su gamintojais ir (ar) importuotojais. Kadangi teisės aktai nenustato, kokiais konkrečiais dokumentais Organizacija turi pagrįsti atitikimą Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 34²² str. 7 d. nuostatai, Organizacija, siekdama įrodyti šios įstatymo nuostatos tinkamą laikymąsi, turi laisvę pasirinkti, kokius dokumentus pateikti, [...].“

Aplinkos ministerija nurodo, kad atsižvelgiant į Tvarkos aprašo 8 punkte nustatytus reikalavimus (veiklos organizavimo plane turi būti nurodytas Organizacijos steigėjų, dalyvių ir pavedimo davėjų sąrašas, Organizacijos veiklos principai, apibūdinantys santykius su Organizacijos steigėjais, dalyviais ir pavedimo davėjais, Organizacijos ir jos steigėjų, dalyvių ir pavedimo davėjų teisės ir pareigos, planuojama Organizacijos veiklos plėtra, numatytas planuojamas organizacijos steigėjų, dalyvių ir pavedimo davėjų tiekti rinkai gaminių ar pakuočių kiekis bei planuojamas surinkti ir sutvarkyti gaminių pakuočių atliekų kiekis), „organizacija turi disponuoti informacija apie steigėjus, dalyvius ir pavedimo davėjus, dalyvių ir pavedimo davėjų tiekiamus į rinką gaminius ar pakuotes, kitu atveju ji neatitiktų įstatymo reikalavimų.“ Aplinkos ministerija taip pat nurodo, kad pagal finansavimo schemai Tvarkos aprašo 11.1 punkte nustatytą reikalavimą [finansavimo schemeje turi būti nurodoma „Organizacijos steigėjų, dalyvių ir pavedimo davėjų įnašų, mokamų Organizacijai, pavadinimas ir dydis (nurodant įnašo dalį, mokamą už atliekų tvarkymą litais už toną)], „A finansavimo schemeje įnašo dydis apskaičiuojamas pagal išleidžiamus į rinką gaminius ar pakuotes, nariai informaciją apie tai teikia kas ketvirtį. Pagal A Ataskaitos duomenis, finansavimo schema yra vykdoma, įnašai organizacijai mokami. Vadovaujantis tuo, organizacija gauna duomenis apie savo steigėjų, narių ar pavedimo davėjų išleidžiamus ir išleistus į rinką gaminius ar pakuotes.“

Kartu Aplinkos ministerija nurodo, kad „vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² str. [pastaba: turėtų būti 2 str.] 36 d. ir 38 d. pateiktomis sąvokomis, gamintoju ar importuotoju laikomas teisės aktu nustatyta tvarka įregistravęs savo veiklą asmuo, tiekiantis į Lietuvos Respublikos vidaus rinką atitinkamus gaminius ar pakuotes. [...]. Gamintojams ir importuotojams Atliekų tvarkymo įstatyme ir Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta prievolė registruotis Gamintojų ir importuotojų sąvade [toliau citatose ir tekste – Sąvadas] [...], ATPK už nesiregistravimą nustatyta atsakomybė. Gamintojus ir (ar) importuotojus Sąvade registruoja Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentas, o užsienio valstybės asmenis ir užsienio gamintojus – Agentūra.“ Taip pat Aplinkos ministerija pažymi, kad „registravimasis Sąvade – vienas iš įrodymų, kad asmuo į vidaus rinką išleidžia tam tikrus gaminius.“

Aplinkos ministerija atkreipia dėmesį į tai, kad „vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² str. 14 d. Organizacija privalo vykdyti Organizacijos narių, pavedimo davėjų [...] sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolę. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, [...] A teiginys „jokių dokumentų [...], įrodančių, kad A steigėjai, dalyviai ir pavedimo davėjai yra tik gamintojai ir (ar)

importuotojai, A neturi ir negali turėti, nes to teisės aktai nereikalauja“, yra melagingas ir klaidinantis. Organizacija privalo priimti visus pageidaujančius į ją stoti ar su ja pasirašyti sutartį [...] gamintojus ir (ar) importuotojus, išipareigojančius vykdyti Organizacijos nustatytas sąlygas, t. y. Organizacija neturi priimti visų pageidaujančių į ją stoti ar su ja pasirašyti sutartį asmenų, jeigu jie nėra gamintojai ir importuotojai.“

Pareiškėjo atstovas nurodo, kad „A, kaip ir visos kitos licencijuotos organizacijos, su gamintojais ir importuotojais, jiems pageidaujant, sudaro gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo sutartį, organizuoja atliekų tvarkymą ir jokių kitų dokumentų, įrodančių, kad organizacijos steigėjai, nariai ir pavedimo davėjai yra gamintojai ir importuotojai, neturi.“ Pareiškėjo atstovo nuomone, asmenys, sudarę sutartis su A dėl atliekų tvarkymo organizavimo per gamintojų ir importuotojų organizaciją, yra gamintojai ir importuotojai.

Pareiškėjo atstovas paaiškina, kad A steigėjai, dalyviai ir pavedimų davėjai, pasirašydami atliekų tvarkymo organizavimo sutartį, išipareigoja A pateikti Ataskaitą, kurioje nurodo faktinį Lietuvos Respublikos rinkai pateiktą transporto priemonių, alyvų, baterijų (galvaninių elementų) ir akumuliatorių kiekį bei apmokestinamųjų gaminių (išskyrus baterijų ir akumuliatorių) kiekį pagal rūšis per praėjusį ketvirtį. Taigi, A turi informaciją apie narių išleidžiamus į rinką gaminių kiekius. Šiuos duomenis A pateikia ir jie Aplinkos ministerijai ir Agentūrai yra žinomi. Atsižvelgiant į Atliekų tvarkymo įstatyme pateiktas gamintojo bei importuotojo sąvokas, manytina, kad dokumentais, įrodančiais, jog asmuo yra gamintojas ir (ar) importuotojas, gali būti laikomi prekių pagaminimą ar įsivežimą ir pardavimą įrodantys dokumentai (PVM sąskaitos faktūros, perdavimo–priėmimo aktai, muitinės dokumentai ir pan.). Tokiais dokumentais A nedisponuoja ir neturi pagrindo jų reikalauti, nes tai yra konfidenciali informacija (be to, teisės aktai šių, paminėtų, ar kažkokių kitų konkrečių dokumentų pateikti ir nereikalauja). Taigi, Aplinkos ministerija taip ir nenurodo, kokie tiksliai dokumentai įrodo (galėtų įrodyti), kad visi A steigėjai, dalyviai ir pavedimo davėjai yra tik gamintojai ir (ar) importuotojai, t. y., Aplinkos ministerija (Agentūra) reikalauja, kad A turi pateikti kažkokius dokumentus, kurių neįvardija, ir už jų nepateikimą taiko sankcijas (Agentūra 2013-08-09 raštu Nr. (2.3)-A4-2913 skyrė įspėjimą).

Kartu pareiškėjo atstovas pažymi, kad A teikia Agentūrai visą teisės aktuose, tarp jų ir Tvarkos aprašo 8 bei 11.1 punktuose, numatytą teikti informaciją, duomenis bei dokumentus.

7.7. Aplinkos ministerija, paaiškindama, *kuo remiantis Agentūra priėmė sprendimą įspėti A apie galimą licencijų galiojimo sustabdymą dėl priežasties, nurodytos Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 7 dalyje, kai pagrindų įspėti apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą baigtinis sąrašas yra nurodytas Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnio 13 dalyje, nurodė, kad „licencijuojamos veiklos sąlygomis laikytinos ne tik atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ str. 10 d. įtvirtintos sąlygos.“*

„Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ str. 2 d., Agentūra, kaip licencijas išduodanti institucija, be kitų Atliekų tvarkymo įstatyme numatytų funkcijų, kontroliuoja, kaip laikomasi licencijuojamos veiklos reikalavimų. Sistemiškai vertinant Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatas, licencijas išduodanti institucija turi užtikrinti, kad licencijuota gamintojų ir importuotojų organizacija atitiktų visus tokioms organizacijoms Atliekų tvarkymo įstatyme keliamus reikalavimus.“

„Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² str. įtvirtinti reikalavimai ir pareigos organizacijai, kurios jai imperatyviai privalomos ir kurių neįvykdžius licencija apskritai negalėtų būti išduodama.“

Tačiau pareiškėjo skundo tyrimui pateiktame Aplinkos ministerijos 2013-10-30 rašte Nr. (16-4)-D8-9238 šiuo klausimu yra pateikiama ir kitokia nuomonė: „Aplinkos ministerijos nuomone, [...]; antroji priežastis [dėl kurios A įspėta dėl licencijos sustabdymo], t. y. A neatitiktis Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 7 dalies reikalavimams, nurodyta nepagrįstai, nes, vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnio 10 dalimi, įrodymų nepateikimas nėra licencijuojamos veiklos sąlyga, taip pat šiuo atveju netaikomi ir šio įstatymo 34²³ straipsnio 13 dalies pagrindai.“

7.8. Aplinkos ministerija paaiškino, kad, pagal Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimus, gamintojų ir importuotojų organizacijos, kurioms gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo

organizavimo licencijos išduotos iki 2012-01-10, turėjo iki 2013-01-01 pertvarkyti savo veiklą taip, kad atitiktų Atliekų tvarkymo įstatyme nustatytus reikalavimus. Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 7 dalis numato, kad gamintojų ir importuotojų organizacijos steigėjais, dalyviais ir pavedimo davėjais gali būti tik gamintojai ir (ar) importuotojai. Atkreipiantys dėmesį į šiuos reikalavimus raštai buvo išsiųsti visoms licencijuotoms gamintojų ir importuotojų organizacijoms.

„Nuo 2013-01-01 įsigaliojusiuose Atliekų tvarkymo ir Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymų pakeitimuose nustatytas reikalavimas dėl pakuočių ir elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą organizuojančioms organizacijoms privalomos rinkos dalies. Siekiant paskaičiuoti organizacijų rinkos dalis, visos pakuočių ir elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą organizuojančios licencijuotos gamintojų ir importuotojų organizacijos (5 iš visų 6 licencijuotų organizacijų) teikė detalius organizacijos narių ir pavedimo davėjų sąrašus, pagal kuriuos Agentūra, vadovaudamasi Gamintojų ir importuotojų, kurie Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekia elektros ir elektroninę įrangą, pakuotes, užimamos rinkos dalies nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012-07-12 įsakymu Nr. D1-589, patikrino, paskaičiavo rinkos dalis ir paskelbė savo tinklalapyje. Kitaip tariant, kitų organizacijų nebuvo prašoma pateikti įrodančių dokumentų, kad jų nariai tik gamintojai ar importuotojai, nes buvo tuo įsitikinta skaičiuojant rinkos dalis.“ Agentūra neteikė asociacijai „B“ pastabos dėl jos atitikimo Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 7 dalies reikalavimams.

„A, turinčios apmokestinamųjų gaminių, alyvų atliekų ir ENTP [ekspluatuoti netinkamų transporto priemonių] tvarkymo organizavimo licencijas, atveju rinkos dalis neskaičiuojama, todėl narių ir pavedimo davėjų sąrašas buvo pateiktas kartu su 2012 m. Ataskaita. Atsižvelgiant į tai, kad A 2012 m. veiklos Ataskaitoje pateiktame steigėjų, dalyvių ir pavedimo davėjų sąraše buvo ūkio subjektų, kurie neįregistruoti Sąvade, Raštu buvo paprašyta pateikti įrodymus, kad A nariai ir pavedimo davėjai yra tik gamintojai ir importuotojai, kaip nustatyta Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² str.“

Pareiškėjo atstovas atkreipė dėmesį į tai, kad pakuočių ir elektros ir elektroninės įrangos rinkos dalys buvo skaičiuojamos naudojantis gamintojų ir importuotojų pateiktą Ataskaitą apie 2012 metais patiektą Lietuvos Respublikos vidaus rinkai kiekį duomenimis, o registracija Sąvade yra viena iš Atliekų tvarkymo įstatyme gamintojams ir importuotojams nustatytų pareigų ir neturi nieko bendra su dokumento, įrodančio, kad organizacijos steigėjai, nariai ir pavedimo davėjai yra gamintojai ir importuotojai, pateikimu Aplinkos ministerijai arba Agentūrai.

Pareiškėjo atstovas taip pat pateikė informaciją apie tai, kad asociacija „B“ taip pat organizuoja baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymą (šią informaciją patvirtina ir Aplinkos ministerijos Seimo kontrolieriui pateiktų dokumentų kopijos), kuriai tenkančios rinkos dalies skaičiavimas (taip pat, kaip ir A) nevykdomas, „t. y. asociacijos „B“ nariai, vykdant pakuočių ir elektronikos rinkos dalių skaičiavimą negalėjo ir nebuvo vertinami.“

7.9. Dėl pareiškėjo skunde nurodytos aplinkybės, kad „Agentūra neturėjo pagrindo ir teisės skirti A įspėjimo dėl priežasties – 2012 metų Ataskaitos nepateikimas, pagal LR atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnio 10 d. 4 p.“, Aplinkos ministerija nurodė, jog A Ataskaitose buvo pateikta lentelė, kurioje nurodyta, su kuriais asmenimis A yra sudariusi sutartis ir kiekvienos sutarties galiojimo terminas (tai rodo, kad A Tvarkos aprašo 19.5 p. reikalavimą nurodyti sutarčių galiojimo terminus ir sutarčių objektus suprato tinkamai), tačiau nebuvo pateikta informacijos apie sutarčių objektus. Todėl Rašte buvo pateikta pastaba [„4. Ataskaitose nenurodyti sutarčių su atliekų tvarkytojais, savivaldybėmis ir kitais asmenimis objektai, kaip numatyta Tvarkos aprašo 19.5 punkte“], Aplinkos ministerijos nuomone, buvo „aiški, konkreti“. „A, teikdama patikslintas Ataskaitas, 2013-05-16 po lentele nurodė sudarytų sutarčių bendrą objektą: [...], tačiau nepateikė kiekvienos sutarties objekto.“

Agentūra 2013-08-09 raštu Nr. (2.3)-A4-2913 A informavo, kad „Ataskaitos už 2012 metus laikomos nepateiktomis, nes nepašalinti Rašto 4 punkte nurodyti trūkumai, t. y. 2012 m. Ataskaitoje nenurodyti sutarčių su atliekų tvarkytojais, savivaldybėmis ir kitais asmenimis objektai, [...]. Atsakydami į šią pastabą sutarčių objektus nurodėte bendrai visoms sutartims, tačiau galiojimo terminas ir sudarymo objektas turi būti pateiktas atskirai kiekvienai sutarčiai.“ Dėl šios

priežasties Agentūra, vadovaudamasi Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnio 10 dalies 4 punktu, įspėjo A apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą.

Aplinkos ministerija atkreipė dėmesį į tai, kad „A, atsakydama į Agentūros 2013-08-09 raštą Nr. (2.3)-A4-2913, pateikė kiekvienos sutarties objektus, tačiau ir jie nesutampa su A 2013-05-16 raštu pateiktoje patikslintoje Ataskaitoje nurodytu bendru sutarčių objektu. Tai patvirtino ir Atliekas tvarkančių įmonių registro duomenys, kad visos nurodytos sutartys su nurodytais juridiniais asmenimis negalėjo būti sudarytos dėl to paties objekto, nurodyto pareiškėjo patikslintose Ataskaitose, kadangi ne visi juridiniai asmenys, su kuriais sudarytos sutartys dėl visų išvardintų veiklų – surinkimo, vežimo, saugojimo, paruošimo naudoti, naudojimo, eksporto ir kt., turi teisę vykdyti šias atliekų tvarkymo veiklos rūšis.

[...].

[...] Agentūra didžiausią dėmesį skyrė sutarčių su atliekų tvarkytojais objektams. Tačiau Agentūra negalėjo priimti Ataskaitų, neatitinkančių Tvarkos aprašo 19.5 p. reikalavimų.“

Pareiškėjo atstovas paaiškino, kad atsižvelgdama į Rašte nurodytą trūkumą A, siekdama jį pašalinti, visose patikslintose Ataskaitose nurodė atliekų tvarkytojų, savivaldybių ir kitų asmenų, su kuriais Organizacija pasirašiusi sutartis dėl Gaminių ar pakuočių atliekų surinkimo, vežimo, paruošimo naudoti, naudojimo objektus. Taip pat pažymėjo, kad „teisės aktai nenustato prievolės Ataskaitose sutarčių objektus pateikti atskirai kiekvienai sutarčiai, todėl A, Ataskaitose bendrai nurodydama sutarčių su atliekas tvarkančiomis įmonėmis objektą bei savivaldybėmis arba savivaldybių įsteigtais juridiniais asmenimis, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, objektą, teisės aktų reikalavimams nenusižengė.“

Pareiškėjo atstovo teigimu, įsitikinti, dėl kokios atliekų tvarkymo veiklos yra sudaryta konkreti sutartis, Agentūra gali pagal dokumentus, įrodančius gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą (dokumentuose matyti, kiek ir kokių atliekų sutvarkė atliekas tvarkanti įmonė). Juos A pateikė Aplinkos ministerijai kartu su Ataskaitomis. Kartu pareiškėjo atstovas paaiškina, kad 2013-05-24, pareiškėjo atstovo susitikimo su Agentūros atsakingais darbuotojais metu, jis pareigūnus informavo, jog, kilus neaiškumų dėl pateiktų Ataskaitų arba prireikus papildomos informacijos, A nedelsiant pateiks visą būtiną informaciją, paaiškinimus ir (arba) duomenis. Tačiau, vietoje prašymo patikslinti duomenis, pareiškėjo atstovo nuomone, A buvo nepagrįstai skirtas įspėjimas.

Kartu pareiškėjo atstovas kelia klausimą, kodėl Agentūra didžiausią dėmesį skiria formaliems dalykams, t. y. sutarčių su atliekų tvarkytojais objektams, o ne esminiams klausimams, t. y. atliekų tvarkymui, numatytų priemonių įgyvendinimui, švietimui ir pan.

7.10. Aplinkos ministerija, paaiškindama, kodėl Agentūra nesikreipė į A dėl Ataskaitos duomenų patikslinimo, nurodė, kad Agentūra nustatė, jog „A Tvarkos aprašo 25 punkto reikalavimą [dėl sutarčių objektų] suprato tinkamai, o Rašte „nurodytas trūkumas dėl sutarčių objektų buvo aiškus“.

Be to, Aplinkos ministerija, vadovaudamasi Tvarkos aprašo 25 punkto nuostatomis, priėjo prie išvados, kad „licencijas išduodanti institucija kreiptis dėl Ataskaitos patikslinimo gali vieną kartą“. Tačiau iš pareiškėjo prie skundo pridėtų dokumentų nustatyta, kad Aplinkos ministerija dėl A pateiktos Alyvos atliekų tvarkymo 2010 m. veiklos organizavimo plano vykdymo ataskaitos nepriėmimo, trūkumų ištaisymo bei papildomos informacijos pateikimo kreipėsi keturis kartus (2011-08-30 raštas Nr. (17-2)-D8-7851, 2011-10-21 raštas Nr. (17-2)-D8-9129, 2011-12-29 raštas Nr. (17-2)-D8-11616, 2012-04-13 raštas Nr. (17-2)-D8-3410).

7.11. Aplinkos ministerija Rašte ir Agentūra 2013-08-09 rašte Nr. (2.3)-A4-2913 nenurodydamos rašto / sprendimo apskundimo tvarkos nesilaikė Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 2 dalies reikalavimų. Šių reikalavimų nesilaikymą Aplinkos ministerija laiko formaliu procedūriniu pažeidimu, kuris „objektyviai neužkerta ir negali užkirsti kelio A veiksmingai įgyvendinti teisės į teisminę gynybą ir apskūsti Aplinkos ministerijos Rašto ar Agentūros sprendimo savo pasirinkimu administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos [...] įstatymo nustatyta tvarka.“

7.12. Licencijuotoms gamintojų ir importuotojų organizacijoms privalomų teikti ataskaitų formos nėra nustatytos. Reikalavimai ataskaitoms ir kartu su jomis pateikiamai informacijai yra

nustatyti Tvarkos apraše. Agentūra 2013 metų rugsėjo 10 d. organizavo susitikimą su visomis licencijuotomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis, kurio metu buvo pasiūlyta patobulinti teisės aktus – inicijuoti tokių ataskaitų formų parengimą.

Aplinkos ministerija taip pat informavo, kad „[...] ministerija ir Agentūra atkreips dėmesį į A išsakytus pastebėjimus tobulindama licencijuojamą veiklą reglamentuojančius teisės aktus, gerindama licencijuojamos veiklos kontrolę, rengdama raštus ir teikdama pastabas.“

8. Seimo kontrolierius dėl pareiškėjo Skunde-2 nurodytų aplinkybių kreipėsi į aplinkos ministrą, prašydamas paaiškinti skundo teiginius ir atsakyti į klausimus. Aplinkos ministerija 2013-11-11 raštu Nr. (17-2)-D8-9577 pateikė Seimo kontrolieriui informaciją ir dokumentus dėl pareiškėjo Skunde-2 nurodytų aplinkybių.

9. Iš Aplinkos ministerijos 2013-11-11 raštu Nr. (17-2)-D8-9577 ir Agentūros 2013-11-08 raštu Nr. (2.3)-A4-4097 pateiktos informacijos ir dokumentų, susijusių su Skunde-2 nurodytomis aplinkybėmis, nustatyta:

9.1. „[...] dar prieš keletą metų buvo identifiкуotas poreikis iš esmės peržiūrėti gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimą (įskaitant licencijuotų organizacijų veiklą ir jos priežiūrą bei kontrolę) reglamentuojančius teisės aktus.“ Todėl buvo numatyti Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimai.

Atsakydama į Seimo kontrolieriaus klausimą *dėl Viešojo administravimo įstatymo 36⁷ straipsnio 2 dalyje nustatyto įpareigojimo viešojo administravimo subjektui, atliekančiam ūkio subjekto priežiūrą, metinėje veiklos ataskaitoje teikti informaciją apie ūkio subjektų konsultavimo veiklą, vykdytus ūkio subjektų patikrinimus, siūlomus teisės aktų pakeitimus ir kt.*, Aplinkos ministerija paaiškino, kad iki 2013 m. pradžios, kuomet įsigaliojo Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimai, gamintojų ir importuotojų organizacijos iš esmės nekėlė klausimų dėl licencijuojamos veiklos ir (arba) Ataskaitų rengimo bei teikimo, todėl metinėje veiklos ataskaitoje informacija apie ūkio subjektų konsultavimo veiklą, vykdytus ūkio subjektų patikrinimus, siūlomus teisės aktų pakeitimus ir kita Viešojo administravimo įstatymo 36⁷ straipsnio 2 dalyje nurodyta informacija nebūdavo išskiriama.

„Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-05-04 nutarimu Nr. 511 (2012-07-18 nutarimo Nr. 932 redakcija) patvirtinto *Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių aprašo* 7.23 punktu, Viešojo administravimo įstatymo 36⁷ straipsnio 2 dalyje nurodyta informacija turi būti integrali priežiūros institucijos metinės veiklos ataskaitos dalis.“

Nuo 2013 m. gegužės 15 d. licencijas išduodančios institucijos funkcijas vykdanči Agentūra „negavo organizacijų prašymų teikti konsultacijas dėl neaiškaus tarpinių ketvirčio Ataskaitų turinio ar jų teikimo tvarkos. Atsižvelgiant į tai, kad tarpinių ketvirčio Ataskaitų teikimo reikalavimas įsigaliojo tik nuo 2013 m. ir iki šiol tokių Ataskaitų teikti nereikėjo (iki 2013 metų reikėjo teikti vieną pusmečio tarpinę Ataskaitą), Agentūra, siekdama identifikuoti ir įvertinti šio reikalavimo įgyvendinimo praktinius aspektus, išnagrino ir pateikė visoms organizacijoms pastabas dėl tarpinių Ataskaitų turinio ir po šių pastabų išsiuntimo 2013 m. rugsėjo 10 d. savo iniciatyva organizavo susitikimą su visomis licencijuotomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis, kurio tikslas buvo aptarti ir išanalizuoti pateiktų Ataskaitų trūkumus ir paaiškinti visoms organizacijoms, kaip tinkamai parengti tarpines Ataskaitas. Atsižvelgiant į dažniausiai pasikartojančius tarpinių Ataskaitų teikimo netikslumus bei susitikimo metu gautą informaciją ir įvertinusi visas galimas rizikas Aplinkos apsaugos agentūra planuoja 2014 m. parengti rekomendacijas dėl Ataskaitų teikimo.“

9.2. Aplinkos ministerija paaiškino, kad Tvarkos aprašo 24 punkto nuostatos detalizuoja Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnio 10 dalies 7 punkto nuostatą, įtvirtinančią reikalavimą, kad licencijos turėtojas privalo licencijas išduodančiai institucijai aplinkos ministro nustatyta tvarka kas ketvirtį teikti informaciją apie praėjusį ketvirtį vykdytas atliekų tvarkymo veiklos organizavimo plane, atliekų tvarkymo finansavimo schemeje, visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo klausimais programoje numatytas priemones.

„[...] aptariama Atliekų tvarkymo įstatymo nuostata mini, jog informacija licencijas išduodančiai institucijai turi būti teikiama aplinkos ministro nustatyta tvarka, kas reiškia, kad tokia tvarka turėtų nustatyti, kokia konkreti informacija, susijusi su praėjusių ketvirtį vykdytomis atliekų tvarkymo veiklos organizavimo plane, atliekų tvarkymo finansavimo schemeje, visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo klausimais programoje numatytais priemonėmis turi būti teikiama, taip pat įtvirtinant tokios informacijos pateikimo formą, terminus (pastarieji įtvirtinti minėto aplinkos ministro įsakymo 2.3 punkte) ir pan.“

9.3. Agentūra paaiškino, kad ji, „kaip licencijas išduodanti institucija, kontroliuoja, ar Organizacijos laikosi licencijavimo sąlygų. Agentūra nagrinėjo Organizacijos [A] pateiktą tarpinę Ataskaitą ir vertino, kokia apimtimi už ketvirtį yra vykdomas Veiklos organizavimo planas, Finansavimo schemeje ir Švietimo programoje numatytos priemonės. Jeigu Ataskaita yra išsami, konkreti, atitinka Tvarko apraše nustatytus reikalavimus, Agentūra priima Ataskaitą. Jeigu Ataskaita neatitinka šiame Tvarkos apraše nustatytų reikalavimų ar pateiktos informacijos neužtenka įvertinti Organizacijos galimybes vykdyti išpareigojimus, vadovaujantis Tvarkos aprašo 25 p., Agentūra raštu kreipiasi į Organizaciją prašydama papildomos informacijos arba nurodydama trūkumus ir (ar) netikslumus ir nustatydama terminą jiems pašalinti. Tokiu būdu atliekama Organizacijų veiklos stebėseną ir vykdoma kontrolė. [...]. Ataskaitų nagrinėjimo procedūra, numatyta Tvarkos aprašo 25 p., yra taikoma tiek metinėms, tiek tarpinėms Ataskaitoms. Metinės ir tarpinių Ataskaitų nagrinėjimas skiriasi reikalavimų patikrinimo apimtimi, kadangi reikia patikrinti ir įvertinti daugiau duomenų (informacijos), dokumentų, pagrindžiančių metinėje Ataskaitoje pateiktą informaciją.“

9.4. Atsakydama į Seimo kontrolieriaus prašymą pateikti paaiškinimą, kokiais kriterijais vadovaujamasi vertinant organizacijos galimybes vykdyti išpareigojimus, Agentūra paaiškino, kad galimybes vertina „pagal organizacijų Ataskaitose pateiktus duomenis (informaciją)“.

9.5. „Terminas, per kurį licencijas išduodanti institucija turi informuoti organizacijas apie metinės Ataskaitos ir tarpinių Ataskaitų priėmimą, numatytas Tvarkos aprašo 25 punkte, t. y. per 60 dienų nuo Ataskaitos gavimo turi raštu informuoti licencijuotas gamintojų ir importuotojų organizacijas apie dokumentų priėmimą. Terminai, per kuriuos organizacija turi pateikti papildomą informaciją arba pašalinti nurodytus trūkumus po to, kai licencijas išduodančiai institucijai buvo pateiktos netikslios tarpinės Ataskaitos, nėra aiškiai nustatyti. Pagal Tvarkos aprašo 25 p. numatyta, kad terminą trūkumams pašalinti nustato licencijas išduodanti institucija.“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai ir teismų praktika

10. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo:

2 straipsnis – „Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos“:

„36. Gamintojas – teisės aktų nustatyta tvarka įregistravęs savo veiklą asmuo, kuris: 1) Lietuvos Respublikos teritorijoje gamina alyvas, apmokestinamuosius gaminius (išskyrus baterijas ir akumulatorius) ir (ar) gaminius pakuoja arba 2) pirmą kartą verslo tikslais tiekia baterijas ar akumulatorius (įskaitant į prietaisus ar transporto priemones įmontuotas baterijas ar akumulatorius) Lietuvos Respublikos rinkai, naudodamas bet kokias, taip pat nuotolinio ryšio, priemones, arba 3) gamina elektros ir elektroninę įrangą ir paženklintą savo ženklų atlygintinai perleidžia kitam asmeniui; arba iš kitų tiekėjų gautą ir savo ženklų paženklintą įrangą atlygintinai perleidžia kitam asmeniui; arba verslo tikslais importuoja ar eksportuoja į valstybę narę, naudodamas bet kokias, taip pat nuotolinio ryšio, priemones, arba 4) gamina transporto priemones ar verslo tikslais importuoja į valstybę narę.“

„38. Importuotojas – teisės aktų nustatyta tvarka įregistravęs savo veiklą asmuo, kuris: 1) importuoja ir (ar) iš kitos valstybės įveža alyvas, apmokestinamuosius gaminius (išskyrus baterijas ir akumulatorius) ir gaminių pripildytą pakuotę į Lietuvos Respublikos teritoriją arba 2) importuoja ir (ar) iš kitos valstybės įveža ir pirmą kartą verslo tikslais tiekia baterijas ar akumulatorius (įskaitant į prietaisus ar transporto priemones įmontuotas baterijas ar akumulatorius) Lietuvos Respublikos rinkai, naudodamas bet kokias, taip pat nuotolinio ryšio, priemones, arba 3) iš kitos

valstybės narės įveža ir verslo tikslais Lietuvos Respublikos rinkai tiekia elektros ir elektroninę įrangą, naudodamas bet kokias, taip pat nuotolinio ryšio, priemones, arba 4) iš kitos valstybės narės įveža ir verslo tikslais Lietuvos Respublikos rinkai tiekia transporto priemones, arba 5) iš lizingo (finansinės nuomos) paslaugas teikiančios finansų įstaigos lizingo (finansinės nuomos) būdu įsigyja į Lietuvos Respublikos teritoriją importuotus ir (ar) įvežtus 1–4 punktuose išvardytus gaminius ir (ar) gaminių pripildytą pakuotę. [...].“

11¹ straipsnis – „1. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės ir kitų įgaliotų institucijų pareigūnai teisės aktų nustatyta tvarka atlieka atliekas apdorojančių, surenkančių ar vežančių įmonių, tarpininkų, prekyautojų atliekomis ir atliekų darytojų priežiūrą, įskaitant šių įmonių patikrinimus.“

34⁴ straipsnio 1 dalis – „[Ekspluatuoti netinkamų] Transporto priemonių gamintojų ir importuotojų pareigos: 1) registruotis aplinkos ministro nustatyta tvarka; [...].“

34⁷ straipsnio 1 dalis – „Alyvos gamintojų ir importuotojų pareigos: 1) registruotis aplinkos ministro nustatyta tvarka; [...].“

34¹⁸ straipsnio 1 dalis – „Apmokestinamųjų gaminių, išskyrus baterijas ir akumuliatorius [...], gamintojų ir importuotojų pareigos: 1) registruotis aplinkos ministro nustatyta tvarka; [...].“

34²² straipsnis – „Gamintojų ir importuotojų organizacija“:

„1. Gamintojai ir importuotojai gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymą kolektyviai organizuoja steigdami Organizaciją ir (ar) tapdami įsteigtos Organizacijos dalyviais arba Organizacijai sutartinais pagrindais pavedami organizuoti gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymą ir vykdyti visas ar dalį šio Įstatymo nustatytų pareigų netapdami Organizacijos dalyviais.

2. Organizacija yra pelno nesiekiantis viešasis juridinis asmuo, steigiamas vadovaujantis Asociacijų įstatymo ar Viešųjų įstaigų įstatymo nustatyta tvarka. Į Organizaciją gali stoti nauji dalyviai.

3. Organizacija steigiama, kad būtų įvykdyta šiame Įstatyme gamintojams ir importuotojams nustatyta pareiga organizuoti tvarkymą atliekų, kurios susidarė naudojant gamintojų ir importuotojų tiektus Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais atitinkamus gaminius (elektros ir elektroninę įrangą, transporto priemones, alyvas, apmokestinamuosius gaminius, supakuotus gaminius), ir (ar) dalyvauti organizuojant tokių atliekų tvarkymą savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose ir gali verstis tik šiai pareigai ir kitoms šiame Įstatyme gamintojams ir importuotojams nustatytoms pareigoms vykdyti (išskyrus pareigą registruotis) skirta veikla.

4. Organizacija gali vykdyti savo veiklą tik gavusi atitinkamą gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją ir privalo vykdyti šio Įstatymo 34²³ straipsnyje nurodytas gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijavimo sąlygas.

5. Gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencija Organizacijai išduodama, kai gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijas išduodančiai institucijai pateikiami pagal aplinkos ministro nustatytus reikalavimus parengti ir su gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijas išduodančia institucija suderinti šio Įstatymo 34²³ straipsnyje nurodyti dokumentai.

6. Organizacija visų Organizacijos dalyvių bei gamintojų ir importuotojų, kurie jai sutartinais pagrindais pavedė organizuoti gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymą ir vykdyti visas ar dalį šio Įstatymo nustatytų pareigų (toliau – pavedimo davėjai), pareigas turi vykdyti vienodomis sąlygomis.

7. Organizacijos steigėjais, dalyviais (toliau – Organizacijos nariai) ir pavedimo davėjais gali būti tik gamintojai ir (ar) importuotojai. Organizacija privalo priimti visus pageidaujančius į ją stoti ar su ja pasirašyti sutartį dėl visų ar dalies šiame Įstatyme gamintojams ir importuotojams nustatytų pareigų vykdymo gamintojus ir (ar) importuotojus, įsipareigojančius vykdyti Organizacijos nustatytas sąlygas.

8. Gamintojas ir (ar) importuotojas tuo pačiu metu negali tų pačių gaminių, įskaitant pakuotes, atliekų tvarkymo organizavimo pavedi daugiau negu vienai Organizacijai.

9. Organizacijos valdymo organas renkamas ne rečiau kaip kas 4 metai užtikrinant galimybę kiekvienam Organizacijos dalyviui tapti Organizacijos valdymo organo nariu.

10. Organizacija ne mažiau kaip 3 procentus gautų pajamų turi skirti visuomenės švietimui ir informavimui atliekų tvarkymo klausimais.

11. Organizacija neturi teisės trečiajam asmeniui ar kitam Organizacijos nariui ar pavedimo davėjui atskleisti informacijos apie Organizacijos nario ir (ar) pavedimo davėjo Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekėtų gaminių, jiems pakuoti panaudotų pakuočių kiekį, išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus.

12. Organizacijos nariai ir pavedimo davėjai negali veikti atliekų tvarkytojų ar su jais susijusių subjektų naudai ar interesams.

13. Organizacijos nariai ir pavedimo davėjai turi leisti Organizacijai atlikti patikrinimą dokumentų, patvirtinančių informaciją apie Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekėtų gaminių, jiems pakuoti panaudotų pakuočių kiekį.

14. Organizacija privalo vykdyti Organizacijos narių, pavedimo davėjų ir atliekų tvarkytojų (atliekų surinkėjų ir atliekų naudotojų ar eksportuotojų), su kuriais sudarė sutartis dėl gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo, sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolę.“

³⁴²³ *straipsnis – „Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo veiklos licencijavimas“:*

„2. Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją išduoda, atsisako išduoti, įspėja apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą, licencijos galiojimą sustabdo, panaikina, licencijos duomenis tikslina, licencijos dublikatą išduoda ir kontroliuoja, kaip laikomasi licencijuojamos veiklos reikalavimų, Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija.

[...]

10. Licencijos turėtojas privalo laikytis šių licencijuojamos veiklos sąlygų: 1) tvarkyti gaminių ir (ar) pakuočių, jų atliekų apskaitą ir teikti apskaitos ataskaitas aplinkos ministro nustatyta tvarka; 2) vykdyti atliekų tvarkymo veiklos organizavimo plane, finansavimo schemeje, visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo klausimais programoje numatytas priemones; 3) organizuoti gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymą ir (ar) dalyvauti organizuojant gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymą savivaldybių organizuojamose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose ir įvykdyti gamintojams ir importuotojams Vyriausybės nustatytas gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo užduotis; 4) licencijas išduodančiai institucijai aplinkos ministro nustatyta tvarka pateikti atliekų tvarkymo veiklos organizavimo plano vykdymo ataskaitą ir informaciją apie atliekų tvarkymo finansavimo schemeje, visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo klausimais programoje numatytų priemonių įgyvendinimą; 5) kartu su šios dalies 4 punkte nurodyta ataskaita licencijas išduodančiai institucijai pateikti aplinkos ministro patvirtintą ir su Lietuvos auditorių rūmais suderintą licencijos turėtojo patikrinimo techninę užduotį, nepriklausomo auditoriaus parengtą faktinių pastebėjimų ataskaitą dėl atliekų tvarkymo organizavimo veiklos atitikties atliekų tvarkymo veiklos organizavimo plane numatytoms priemonėms, atliekų tvarkymo finansavimo schemai, visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo klausimais programai; 6) kartu su šios dalies 4 punkte nurodyta ataskaita licencijas išduodančiai institucijai pateikti nepriklausomo auditoriaus išvadą dėl licencijos turėtojo metinės finansinės ataskaitos; 7) licencijas išduodančiai institucijai aplinkos ministro nustatyta tvarka kas ketvirtį teikti informaciją apie praėjusį ketvirtį vykdytas atliekų tvarkymo veiklos organizavimo plane, atliekų tvarkymo finansavimo schemeje, visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo klausimais programoje numatytas priemones.

[...]

13. Licencijos turėtojas įspėjamas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą, jeigu: 1) nustatoma, kad licencijos turėtojas nesilaiko licencijuojamos veiklos sąlygų; 2) paaiškėja, kad ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus licencijos turėtojo nariai ir pavedimo davėjai Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekia mažiau kaip 10 procentų visos Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekiamos elektros ir elektroninės įrangos ar Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekia mažiau kaip 25 procentus visų Lietuvos Respublikos vidaus

rinkai tiekiamų pakuočių; 3) licencijos turėtojas turi Vyriausybės nustatyto dydžio mokesinę nepriemoką Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams, fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija [...], yra skolingas Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui arba nevykdo įsipareigojimų muitinei.

14. Licencijas išduodanti institucija, įspėdama licencijos turėtoją apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą, nurodo priežastis, dėl kurių gali būti sustabdytas licencijos galiojimas, ir ne ilgesnį negu vieni metai terminą, per kurį licencijos turėtojas privalo pašalinti priežastis, dėl kurių gali būti sustabdytas licencijos galiojimas.

15. Įspėjimas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą panaikinamas, jeigu per įspėjime nurodytą terminą pašalinami nustatyti pažeidimai ir licencijas išduodančiai institucijai pateikiami pažeidimų pašalinimą patvirtinantys dokumentai.

[...]

19. Licencijos galiojimas panaikinamas: [...]; 6) jeigu licencijos turėtojas buvo įspėtas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą 3 kartus per paskutinius dvejus metus.“

11. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 2, 12, 30, 34, 34³ straipsnių, aštuntojo¹ skirsnio pakeitimo ir papildymo, įstatymo papildymo aštuntuoju², aštuntuoju³, aštuntuoju⁴, aštuntuoju⁵, aštuntuoju⁶, aštuntuoju⁷, aštuntuoju⁸, aštuntuoju⁹, aštuntuoju¹⁰ skirsniais ir 16 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo:

17 straipsnis – „Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas“:

„1. Šio įstatymo 4 straipsnio 5 ir 7 dalys, 5, 7 straipsniai, 8 straipsnio 2 dalis, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 ir 16 straipsniai įsigalioja 2013 m. sausio 1 d.

2. Gamintojų ir importuotojų organizacijos, kurioms gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijos išduotos iki šio įstatymo įsigaliojimo, turi:

1) iki 2012 m. liepos 1 d. licencijas išduodančiai institucijai pateikti dokumentus, įrodančius, kad visų gaminių (elektros ir elektroninės įrangos, transporto priemonių, alyvos, baterijų ir akumuliatorių) atliekų, kurios gali susidaryti per 3 mėnesius naudojant tokioms organizacijoms šių atliekų tvarkymo organizavimą pavedusių gamintojų ir importuotojų tiektus Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais gaminius, tvarkymas bus finansuojamas;

2) iki 2013 m. sausio 1 d. pertvarkyti savo veiklą taip, kad atitiktų šio įstatymo 7 straipsnyje išdėstyto Atliekų tvarkymo įstatymo aštuntojo¹ skirsnio 34² straipsnio 2 dalyje, šio įstatymo 13 straipsnyje išdėstyto Atliekų tvarkymo įstatymo aštuntojo⁷ skirsnio 34²² straipsnyje ir 14 straipsnyje išdėstyto Atliekų tvarkymo įstatymo aštuntojo⁸ skirsnio 34²³ straipsnyje, taip pat Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus.

[...]

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir kitos šiame įstatyme nurodytos institucijos, atsižvelgdamos į šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas, priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus iki 2012 m. liepos 1 d.“

12. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo:

3 straipsnis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...].“

6 straipsnis – „4. Privalomus reikalavimus asmenims nustato tik įstatymai ar jų pagrindu priimti teisės aktai.“

8 straipsnis – „1. Individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. 2. Individualiame administraciniame akte turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos ir nurodyta akto apskundimo tvarka.“

36¹ straipsnis – „2. Ūkio subjektų veiklos priežiūra apima: 1) ūkio subjektų konsultavimą priežiūrą atliekančio subjekto kompetencijos klausimais ir kitų prevencinių veiksmų, skirtų užkirsti kelią galimiems teisės aktų pažeidimams, atlikimą; 2) ūkio subjektų veiklos patikrinimus; 3) teisės aktų nustatyta tvarka gautos informacijos apie ūkio subjektų veiklą vertinimą; 4) poveikio priemonių ūkio subjektams taikymą įstatymų ir jų pagrindu priimtų kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

36² straipsnis – „1. Ūkio subjektų veiklos priežiūra atliekama vadovaujantis šiais principais: 1) minimalios ir proporcingos priežiūros naštos. Šis principas reiškia, kad priežiūrą atliekančių subjektų priežiūros veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniam gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trukdyti ūkio subjektų veiklą; 2) nediskriminavimo. Šis principas reiškia, kad priežiūrą atliekantys subjektai negali vykdyti ūkio subjektų veiklos priežiūros, kuria būtų diskriminuojami ūkio subjektai dėl jų nuosavybės formos, pilietybės, gyvenamosios vietos ar valstybės, kurioje ūkio subjektas yra įsisteigęs, ar pagal kitus objektyvius šių subjektų požymius, jeigu kitos sąlygos, turinčios reikšmės ūkio subjekto veiklos rizikingumo laipsniui, iš esmės nesiskiria; 3) planavimo. Šis principas reiškia, kad ūkio subjektų veiklos priežiūra turi būti planuojama. Planavimo reikalavimas taikytinas šio įstatymo 36¹ straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytoms veiklos rūšims. [...]; [...]; 5) metodinės pagalbos teikimo. Šis principas reiškia, kad priežiūrą atliekantys subjektai bendradarbiauja su ūkio subjektais, konsultuoja ūkio subjektus priežiūrą atliekančio subjekto kompetencijos klausimais, įgyvendina kitas prevencinio pobūdžio priemones, padedančias ūkio subjektams laikytis teisės aktų reikalavimų, o poveikio priemones taiko kaip ultima ratio priemonę. Šis principas netaikomas ūkio subjektų veiklos patikrinimų metu, jeigu jo taikymas trukdo siekti ūkio subjektų veiklos priežiūros tikslų, susijusių su teisės aktų reikalavimų laikymosi priežiūra, laikytis specialiuosiuose priežiūrą reglamentuojančiuose įstatymuose ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, Europos Sąjungos teisės aktuose ar Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse įtvirtintų atitinkamai priežiūrai keliamų reikalavimų; [...].“

36³ straipsnis – „1. Ūkio subjektų konsultavimas yra neatsiejama ūkio subjektų veiklos priežiūros dalis.“

36⁴ straipsnis – „1. Ūkio subjektų veiklos patikrinimai gali būti planiniai ir neplaniniai. Planinių patikrinimų pirminis tikslas – informacijos apie ūkio subjektą vertinimas ir metodinės pagalbos ūkio subjektui teikimas.

2. Priežiūrą atliekančio subjekto vadovas, jo įgaliotas asmuo ar kolegiali priežiūrą atliekančio subjekto institucija tvirtina: 1) planuojamų tikrinti ūkio subjektų sąrašų sudarymo kriterijus, planinių patikrinimų atlikimo tvarką ir trukmę įtvirtinančias taisykles (toliau – planinių patikrinimų taisyklės), taip pat nustatyti laikotarpiu planuojamų tikrinti ūkio subjektų sąrašą (toliau – patikrinimų planas); 2) neplaninių patikrinimų atlikimo pagrindus, tvarką ir trukmę, tikrinamų ūkio subjektų atrankos kriterijus įtvirtinančias taisykles (toliau – neplaninių patikrinimų taisyklės).

[...]

4. Planinių patikrinimų taisyklės ir neplaninių patikrinimų taisyklės turi būti rengiamos vadovaujantis šio įstatymo 36² straipsnyje įtvirtintais minimalios ir proporcingos priežiūros naštos bei nediskriminavimo principais ir juos atitikti.

[...]

7. [...]. Nustačius teisės aktų reikalavimų nesilaikymo, netinkamo taikymo faktą, ūkio subjektui nustatomas protingas (paprastai ne trumpesnis kaip vieno mėnesio) terminas pažeidimams ištaisyti.

[...]

11. Ūkio subjekto veiklos neplaninis patikrinimas atliekamas priežiūrą atliekančio subjekto iniciatyva, kai priežiūrą atliekančio subjekto vadovas ar jo įgaliotas asmuo arba reikiamus įgaliojimus turinti priežiūrą atliekančio subjekto kolegiali institucija priima motyvuotą sprendimą atlikti šį patikrinimą. Neplaninis patikrinimas turi atitikti neplaninių patikrinimų taisykles ir turi būti atliekamas šio straipsnio 12 dalyje nurodytu pagrindu. Priežiūrą atliekantis subjektas, pradėdamas ūkio subjekto neplaninį patikrinimą, pateikia tikrinamam ūkio subjektui teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopiją.

12. Ūkio subjekto veiklos neplaninis patikrinimas gali būti atliekamas: 1) gavus kito kompetentingo viešojo administravimo subjekto rašytinį motyvuotą prašymą ar pavedimą atlikti ūkio subjekto veiklos patikrinimą ar kitos valstybės kompetentingos institucijos prašymą; 2) turint informacijos ar kilus pagrįstų įtarimų dėl ūkio subjekto veiklos, kuri gali prieštarauti teisės aktams ar neatitikti teisės aktų reikalavimų; 3) siekiant užtikrinti, kad buvo pašalinti ūkio subjekto veiklos ankstesnio patikrinimo metu nustatyti teisės aktų pažeidimai ir įgyvendinti priimti sprendimai; 4) jeigu neplaninio patikrinimo atlikimo pagrindą nustato įstatymas ar Vyriausybės priimtas teisės aktas.“

36⁶ straipsnis – „1. Ūkio subjektai teikia priežiūrą atliekantiems subjektams dokumentus, kuriuos privaloma rengti vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, taip pat kitą informaciją ūkio subjekto turima forma. Priežiūrą atliekantis subjektas negali reikalauti ūkio subjekto pateikti konkrečios prašomos formos duomenų ar dokumentų, jeigu jų rengimas nenumatytas teisės aktuose, tam reikėtų sukurti dokumentus ar informacijos rinkmenas ir tai būtų susiję su neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis.“

36⁷ straipsnis – „2. Pasibaigus kalendoriniams metams, priežiūrą atliekantis subjektas teikia teisės aktų ar aukštesnių pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektų nustatyta tvarka rengia ir aukštesniems pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektams teikia metines vykdytos veiklos ataskaitas, kuriose pateikia informaciją apie:

1) konsultavimo veiklą, išskirdami ataskaitinio laikotarpio aktualiausius ūkio subjektams klausimus, daugiausia aiškinimo reikalingas teisės aktų nuostatas;

2) vykdytų patikrinimų skaičių, pobūdį, trukmę;

3) ūkio subjektams įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų nesilaikymo ar netinkamo vykdymo mastą, priežastis, taikytas prevencines ir poveikio priemones, dažniausia pažeidžiamas teisės aktų nuostatas;

4) siūlomus keisti ar priimti naujus teisės aktus, išskirdami priemones, kuriomis šalinamos teisinio reglamentavimo spragos, efektyviau organizuojama ūkio subjektų veiklos priežiūra, mažinama priežiūros našta ūkio subjektams.

3. Priežiūrą atliekantis subjektas, nelaukdami ataskaitinio laikotarpio pabaigos, teikia aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui informaciją, susijusią su ūkio subjektų priežiūra, kai kyla abejonių dėl teisės aktų reikalavimų pagrįstumo.“

13. Lietuvos Respublikos administracinės naštos mažinimo įstatymo:

1 straipsnis – „1. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti darnų administracinės naštos mažinimo procesą, orientuotą į piliečių, verslo subjektų ir valstybės interesus, kuo mažesniais sąnaudomis pasiekti teisės aktuose numatytų tikslų.

2. Šiuo įstatymu taip pat siekiama užtikrinti administracinės naštos stebėseną, ypač nepagrįstos administracinės naštos mažinimą.“

3 straipsnis – „1. Pagal šį įstatymą turi būti taikomos šios administracinės naštos mažinimo priemonės: 1) esamo reguliavimo panaikinimas, sumažinimas, konsolidavimas arba pagerinimas; 2) proceso supaprastinimas vykdant teisės aktuose nustatytus informacinius įpareigojimus; 3) institucijų keitimasis turimais duomenimis ir informacija; [...]; 5) išsamios informacijos ir konkrečių veiksmų informaciniams įpareigojimams įvykdyti pateikimas; 6) teisės aktų sukeltos administracinės naštos įvertinimas; 7) teisės aktų projektų sukeltos administracinės naštos įvertinimas; 8) Europos Sąjungos teisės aktų, perkeliama į nacionalinę teisę, administracinės naštos įvertinimas; 9) tikslinių grupių apklausų organizavimas siekiant nustatyti labiausiai abejotinus informacinius įpareigojimus, kurių uždedama administracinė našta nėra didelė, tačiau jų vykdymas sudaro nepagrįstą nepatogumą.“

4 straipsnis – „Taikant administracinės naštos mažinimo priemones, vadovujamasi šiais principais: [...]; 2) turi būti patikrinta, ar tas pats informacinis įpareigojimas teikti informaciją nėra nustatytas kelis kartus skirtinguose teisės aktuose; 3) turi būti prioritetiškai siekiama ataskaitų teikimo elektroniniu būdu ir internetu vietoj šiuo metu privalomo spausdintos informacijos rinkimo; [...]; 7) turi būti siekiama sumažinti laiko sąnaudas pildant įvairius duomenų ir (ar) informacijos

pateikimo dokumentus, t. y. siekiama šių dokumentų pildymo aiškumo ir konkretumo; 8) turi būti siekiama nereikalingų ataskaitų, patikrinimų, duomenų ir informacijos reikalavimų panaikinimo.“

14. Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo:

1 straipsnis – „3. Šis įstatymas taikomas valstybės institucijoms, valstybės įstaigoms, valstybės įmonėms, viešosioms įstaigoms, steigiančioms, kuriančioms ir (arba) tvarkančioms valstybės registrus (kadastrus) (toliau – valstybės registras), žinybinius registrus, valstybės informacines sistemas ir kitas informacines sistemas, finansuojamoms iš valstybės biudžeto, [...] ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka įgaliotoms atlikti viešąjį administravimą. [...]“

10 straipsnis – „Institucijos, kurdamos ir tvarkydamos valstybės informacinius išteklius, savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais principais: 1) informacijos išsamumo, kuris reiškia, kad institucijos disponuoja pakankama informacija, kuri leidžia atlikti joms pavestas funkcijas; 2) keitimosi informacija, kuris reiškia, kad kuriami efektyvūs informaciniai ryšiai tarp institucijų, leidžiantys institucijai disponuoti visais valstybės informaciniais ištekliais sprendžiant valdymo uždavinius ir gerinant asmenų aptarnavimą; 3) informacijos teisingumo, kuris reiškia, kad informacija, įskaitant vidaus administravimo informaciją, apdorojama informacinių technologijų priemonėmis, yra teisinga tol, kol nenuginčyta Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Europos Sąjungos teisės aktuose nustatyta tvarka; [...]“

11 straipsnis – „1. Institucija, kurdama ir tvarkydama valstybės informacinius išteklius, turi: 1) teisę naudotis kitų institucijų valdoma informacija ir sukurtomis informacinių technologijų priemonėmis tiek, kiek reikalinga atliekant teisės aktuose nustatytas funkcijas; [...].

2. Institucija, kurdama ir tvarkydama valstybės informacinius išteklius, privalo: [...]; 2) siekti informaciją, įskaitant vidaus administravimo informaciją, apdoroti valstybės informacinėmis sistemomis, kitomis informacinėmis sistemomis ir registrais; [...]; 7) reikalingus duomenis pirmiausia gauti iš kitų valstybės informacinių sistemų ir registrų ir rinkti iš kitų šaltinių tik tuos duomenis, kurie nėra tvarkomi kitose valstybės informacinėse sistemose ir registruose, todėl negali būti gaunami per valstybės informacinių sistemų ar registrų sąveiką; [...]; 11) diegti tik tas technines, programines, teises ir organizacines priemones, kurios nenustato išimtinių duomenų teikimo sąlygų ar nepagrįstų apribojimų, siaurinančių duomenų panaudojimo galimybes; 12) nuolat fiksuoti informacijos gavėjų ar elektroninių paslaugų naudotojų nuomones ir jomis remiantis tobulinti tvarkomas valstybės informacines sistemas ir (arba) registrus; [...]“

15. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-07-18 nutarime Nr. 937 (2013-10-23 nutarimo Nr. 964 redakcija) **Dėl licencijavimo pagrindų aprašo patvirtinimo** reglamentuojama:

„Atsižvelgdama į Šešioliktosios Vyriausybės 2012-2016 metų programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XII-51 [...], 98 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutaria:

1. Patvirtinti Licencijavimo pagrindų aprašą [...].

2. Nustatyti, kad šiuo nutarimu patvirtintu Licencijavimo pagrindų aprašu [...] vadovaujasi ministerijos, įstaigos prie ministerijų, kitos ministerijoms pavaldžios valstybės institucijos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaigos ir kitos Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingos valstybės institucijos ir įstaigos, rengiančios įstatymų, reguliuojančių ūkinės veiklos licencijavimą, ir licencijavimo taisyklių projektus.“

16. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-07-18 nutarimu Nr. 937 (2013-10-23 nutarimo Nr. 964 redakcija) patvirtintame **Licencijavimo pagrindų apraše** nustatyta:

„1. Licencijavimo pagrindų aprašas (toliau – Aprašas) nustato principus, kuriais vadovaujantis vertinamas ūkinės veiklos (toliau – veikla) licencijavimo pagrindumas, rengiami įstatymų, reguliuojančių tam tikros rūšies veiklos licencijavimą, ir licencijavimo taisyklių (toliau – veiklos licencijavimą reguliuojantys teisės aktai) projektai, licencijų išdavimo modelius, nustatyto teisinio reguliavimo efektyvumo vertinimo terminus ir kriterijus.“

„15. [...] Licencijavimo taisyklėse turi būti nustatyta tik reikalavimų, susijusių su licencijų išdavimu, atsisakymu išduoti licenciją, licencijų galiojimo sustabdymu, licencijų galiojimo sustabdymo panaikinimu, licencijų galiojimo panaikinimu, licencijuojamos veiklos sąlygu laikymusi, įgyvendinimo tvarka.

16. Be kitų teisėkūrą reguliuojančiuose teisės aktuose nurodytų reikalavimų, Aprašo 6 punkte nustatytų principų ir Aprašo 10 punkte įtvirtinto apribojimo, rengiant veiklos licencijavimą reguliuojančių teisės aktų projektus, turi būti užtikrinama, kad:

16.1. nustatomas reikalavimų, kuriuos turi atitikti ūkio subjektas, siekiantis gauti licenciją, ir licencijos turėtojas, sąrašas būtų baigtinis, tai yra licencijas išduodančioms ir licencijuojamos veiklos sąlygu laikymosi priežiūrą atliekančioms valstybės institucijoms neturėtų būti palikta teisė licenciją gauti siekiantiems ūkio subjektams ar licencijų turėtojams savo nuožiūra nustatyti jokių papildomų reikalavimų ir (ar) licencijuojamos veiklos sąlygu, be tų, kurie nustatyti įstatymuose, reguliuojančiuose veiklos licencijavimą;

16.2. licenciją išduodanti valstybės institucija praneštų ūkio subjektui, siekiančiam gauti licenciją, apie šioje institucijoje gautus ūkio subjekto dokumentus, prireikus – būtinybę patikslinti pateiktą informaciją ir dėl ūkio subjekto priimtus sprendimus;

16.3. būtų nustatyti terminai, per kuriuos licenciją išduodanti valstybės institucija turi pranešti ūkio subjektui apie gautą informaciją ir (ar) dokumentus ir priimtus sprendimus;

[...]

16.8. visa informacija ir (ar) dokumentai, susiję su licencijos išdavimo procesu (pranešimas (deklaracija) apie ketinimą vykdyti veiklą, prašymas išduoti licenciją, sprendimas išduoti licenciją, atsisakyti išduoti licenciją, sustabdyti licencijos galiojimą, panaikinti licencijos galiojimo sustabdymą ar panaikinti licencijos galiojimą, licencijuojamos veiklos sąlygu laikymosi priežiūros įvertinimo dokumentas ir kita), būtų vieši, jeigu tokia informacija ir dokumentai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, gali būti skelbiami;

16.9. visi prašymai dėl licencijos išdavimo būtų išnagrinėti per kuo trumpesnį laiką, bet ne vėliau kaip per įstatymuose, reguliuojančiuose veiklos licencijavimą, nustatytus galutinius licencijos išdavimo terminus;

16.10. jeigu nėra licencijos turėtojo prašymo, licencijos galiojimas būtų sustabdomas arba panaikinamas tik tada, kai tai nelaikoma mažareikšmiu teisės aktų reikalavimų pažeidimu, kaip jis suprantamas Poveikio priemonių taikymo ūkio subjektams pagrindinių nuostatų koncepcijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. spalio 24 d. nutarimu Nr. 1304 [...], ir (ar) kai, prieš sustabdant ar panaikinant licencijos galiojimą, ūkio subjektas buvo įspėtas apie ketinamą taikyti poveikio priemonę nustatant terminą trūkumams pašalinti, tačiau per nustatytą terminą trūkumų nepašalino.

[...]

16.11. iš ūkio subjekto, siekiančio gauti licenciją, nebūtų reikalaujama pateikti dokumentų ir (ar) informacijos, kuriuos ūkio subjektas jau yra pateikęs licenciją išduodančiai valstybės institucijai, išskyrus atvejus, kai ūkio subjekto licenciją išduodančiai valstybės institucijai pateikti duomenys ir (ar) informacija pasikeičia.

17. Veiklos licencijavimą reguliuojančiuose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti periodiškai vertinamas:

17.1. valstybės institucijos ne rečiau kaip kartą per 5 metus privalo atlikti jų kompetencijai priskirtuose veiklos licencijavimą reguliuojančiuose teisės aktuose nustatyto teisinio reguliavimo vertinimą;

17.2. atliekant veiklos licencijavimą reguliuojančiuose teisės aktuose nustatyto teisinio reguliavimo vertinimą, turi būti vertinami licencijavimo, kaip teisinio reguliavimo priemonės, efektyvumas siekiant licencijavimo tikslų, licencijavimo teigiamos ir neigiamos pasekmės reguliuojamai sričiai, ūkio subjektams ar jų grupėms, tiesioginė ir netiesioginė licencijavimo nauda, poreikio licencijuoti veiklą ir pasirinkto licencijos išdavimo modelio atitiktis Apraše nustatytiems principams ir priimant sprendimą licencijuoti tam tikrą veiklą nustatytiems tikslams, poreikis keisti

licencijos išdavimo sąlygas ir (ar) licencijuojamos veiklos sąlygas, konsultacijų su licencijuojamą veiklą vykdančiais ūkio subjektais ar jų grupėmis rezultatai;

17.3. atlikus veiklos licencijavimą reguliuojančiuose teisės aktuose nustatyto teisinio reguliavimo vertinimą ir nustačius poreikį, valstybės institucijos siūlo: atsisakyti veiklos licencijavimo, pakeisti licencijos išdavimo modelį, pakeisti veiklos licencijavimą kitomis veiklos vykdymą mažiau ribojančiomis priemonėmis, siekiant užtikrinti, kad galėtų tik būtini ir proporcingi veiklos licencijavimą reguliuojančių teisės aktų reikalavimai, panaikinti, sujungti ar supaprastinti nebūtinius, dubliuojamus, nepagrįstą administracinę ar kitą reguliavimo našta keliančius reikalavimus.

18. Atlikusios veiklos licencijavimą reguliuojančiuose teisės aktuose nustatyto teisinio reguliavimo vertinimą, valstybės institucijos apie vertinimo rezultatus ir pasiūlymus turi informuoti Ūkio ministeriją. Ši, nustačiusi poreikį, teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo tobulinimo.“

17. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-10-24 nutarimu Nr. 1304 patvirtintoje **Poveikio priemonių taikymo ūkio subjektams pagrindinių nuostatų koncepcijoje** (arba toliau – Koncepcija) reglamentuojama:

„27. Koncepcijos nuostatos, pagal kurias ministerijos ir kitos institucijos, vadovaudamosi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo, kuriuo patvirtinta Koncepcija, 2.2 punktu, turėtų pagal kompetenciją peržiūrėti ūkio subjektų veiklą reglamentuojančius teisės aktus, prireikus parengti ir iki 2013 m. sausio 31 d. pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei teisės aktų, susijusių su Koncepcijos įgyvendinimu, projektus:

27.1. Jeigu institucija priima oficialų dokumentą dėl tyrimo atlikimo (pažeidimo procedūros) pradėjimo, toks dokumentas išsiunčiamas ūkio subjektui ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo arba ūkio subjektui pranešama per 3 darbo dienas nuo tyrimo veiksmų atlikimo pradžios.

27.2. Ūkio subjektui suteikiama teisė pateikti paaiškinimus dėl pažeidimo *ne mažiau kaip per 14 darbo dienų* iki pažeidimo nagrinėjimo ar poveikio priemonės skyrimo.“

18. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006-01-11 nutarimu Nr. 18 patvirtintų **Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijavimo taisyklėse** reglamentuojama:

„1. Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijavimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato eksploatuoti netinkamų transporto priemonių, alyvos, elektros ir elektroninės įrangos, apmokestinamųjų gaminių ar šių bei kitų gaminių pakuočių atliekų (toliau – gaminių ar pakuočių atliekos) tvarkymo organizavimo licencijų išdavimo, jų duomenų tikslinimo, įspėjimo apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo tvarką.

[...]

28. Organizacija raštu įspėjama apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą, jeigu paaiškėja nors vienas Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnio 13 dalyje nurodytas atvejis.“

19. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006-01-30 įsakymu Nr. D1-57 patvirtintame **Gamintojų ir importuotojų organizacijos veiklos organizavimo plano, finansavimo schemos ir švietimo programos rengimo, derinimo ir ataskaitų bei informacijos apie jų vykdymą teikimo tvarkos apraše** nustatyta:

„III. VEIKLOS ORGANIZAVIMO PLANAS

8. Veiklos organizavimo plane turi būti nurodyta: [...].

IV. FINANSAVIMO SCHEMA

11. Finansavimo schemoje turi būti: [...].

[...].

VII. ATASKAITOS APIE VEIKLOS ORGANIZAVIMO PLANO VYKDYMĄ, INFORMACIJOS APIE FINANSAVIMO SCHEMAS, ŠVIETIMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ IR PATIKSLINTO EINAMŲJŲ METŲ VEIKLOS PLANO TEIKIMAS

18. Organizacija rengia ataskaitą apie Veiklos organizavimo plano vykdymą (toliau – Ataskaita) bei pateikia informaciją apie Finansavimo schemoje ir Švietimo programoje numatytų priemonių įgyvendinimą. Organizacijos vadovo parašu patvirtinta Ataskaita apie praėjusius kalendorinius metus pateikiama Licencijas išduodančiai institucijai.

19. Organizacijos Ataskaitoje turi būti:

19.1. Organizacijos steigėjų dalyvių ir pavedimo davėjų sąrašas;

19.2. bendras praėjusiais metais tiekta rinkai Organizacijos steigėjų, dalyvių ir pavedimo davėjų Gaminių ar pakuočių kiekis;

19.3. bendras praėjusiais metais surinktų ir sutvarkytų Organizacijos steigėjų, dalyvių ir pavedimo davėjų Gaminių ar pakuočių atliekų kiekis. Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių, alyvos, elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo organizavimo licencijas turinčios Organizacijos kartu su Ataskaita pateikia praėjusiais metais surinktą ir sutvarkytą atliekų kiekį įrodančių dokumentų kopijas (pvz., sąskaitos faktūros, darbų priėmimo-perdavimo aktai ir pan.);

19.4. aprašytas Organizacijos Veiklos organizavimo plane nustatytų priemonių ir veiksmų vykdymas;

19.5. atliekų tvarkytojų, savivaldybių ir kitų asmenų, su kuriais Organizacija pasirašiusi sutartis dėl Gaminių ar pakuočių atliekų surinkimo, vežimo, paruošimo naudoti, naudojimo, sąrašas, taip pat nurodant sutarčių galiojimo terminus ir sutarčių objektus (elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo atveju būtina pridėti sutarčių kopijas);

19.6. duomenys apie atliekų surinkimo ir tvarkymo būdus.

[...]

20. Kartu su Ataskaita teikiama informacija apie Finansavimo schemos vykdymą. Turi būti nurodoma: [...].

21. Kartu su Ataskaita teikiama informacija apie Švietimo programos vykdymą. Turi būti nurodoma: [...].

[...]

23. Patikslintas Organizacijos einamųjų metų Veiklos organizavimo planas ir Švietimo programa turi atitikti atitinkamai III ir V skyriuose nustatytus reikalavimus.

[...]

24. Organizacija rengia ir Licencijas išduodančiai institucijai teikia tarpines Ataskaitas, kuriose turi būti:

24.1. Organizacijos steigėjų, dalyvių ir pavedimo davėjų skaičius;

24.2. informacija apie praėjusį ketvirtį vykdytas Veiklos organizavimo plane, Finansavimo schemoje, Švietimo programoje numatytas priemones (nurodoma priemonių vykdymo stadija, pasiekti rezultatai (skaitinė reikšmė) ir finansavimo šaltinis).

25. Išnagrinėjusi Ataskaitą ar einamųjų metų Veiklos organizavimo planą, Licencijas išduodanti institucija ne vėliau kaip per 60 darbo dienų nuo Ataskaitos ar einamųjų metų Veiklos organizavimo plano gavimo datos raštu informuoja Organizaciją apie dokumentų priėmimą. Jeigu Ataskaita ar einamųjų metų Veiklos organizavimo planas neatitinka šiame Tvarkos apraše nustatytų reikalavimų ar pateiktos informacijos neužtenka įvertinti Organizacijos galimybes vykdyti įsipareigojimus, Licencijas išduodanti institucija raštu kreipiasi į Organizaciją prašydama papildomos informacijos arba nurodydama trūkumus ir (ar) netikslumus ir nustatydama terminą jiems pašalinti. Jeigu Organizacija per Licencijas išduodančios institucijos nurodytą terminą nepateikia papildomos informacijos arba nepašalina nurodytų trūkumų ar netikslumų, laikoma, kad Ataskaita ar einamųjų metų Veiklos organizavimo planas yra nepateikti.

26. Jeigu Organizacija nepateikia Licencijas išduodančiai institucijai Ataskaitos ar einamųjų metų Veiklos organizavimo plano arba, išnagrinėjus Ataskaitą ar einamųjų metų Veiklos organizavimo planą, nustatoma, kad Organizacija nevykdo ar nevykdys Vyriausybės nustatytų Gaminių ar pakuočių atliekų naudojimo, perdirbimo ar kitokio panaudojimo užduočių ir (ar)

nustatomi teisės aktų reikalavimų pažeidimai, tokiais atvejais gali būti pradama licencijos galiojimo sustabdymo procedūra pagal Licencijavimo taisyklėse nustatytą tvarką.“

20. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012-07-12 įsakymu Nr. D1-589 patvirtintame **Gamintojų ir importuotojų, kurie Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekia elektros ir elektroninę įrangą, pakuotes, užimamos rinkos dalies nustatymo tvarkos apraše** nustatyta:

„1. Gamintojų ir importuotojų, kurie Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekia elektros ir elektroninę įrangą, pakuotes, užimamos rinkos dalies nustatymo tvarkos aprašas nustato tvarką, kuria vadovaujantis apskaičiuojama Lietuvos Respublikos vidaus rinkai elektros ir elektroninę įrangą, pakuotes tiekiančių gamintojų ir importuotojų užimama rinkos dalis.“

21. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009-05-27 įsakymu Nr. D1-291 patvirtintose **Gamintojų ir importuotojų registravimo taisyklėse** nustatyta:

„1. Gamintojų ir importuotojų registravimo taisyklės nustato Lietuvos Respublikos vidaus rinkai verslo tikslais tiekiančių baterijas ar akumulatorius, elektros ir elektroninę įrangą, transporto priemones ir Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekiančių alyvas, apmokestinamuosius gaminius (išskyrus baterijas ir akumulatorius) ir (ar) gaminių pripildytas pakuotes gamintojų, importuotojų, užsienio valstybių asmenų ir užsienio gamintojų registravimo Gamintojų ir importuotojų sąvade (toliau – Sąvadas) tvarką.

[...]

5. Pradėję alyvų, transporto priemonių, apmokestinamųjų gaminių, gaminiais pripildytų pakuočių tiekimą Lietuvos Respublikos vidaus rinkai, gamintojai ir (ar) importuotojai turi užsiregistruoti Sąvade per tris mėnesius nuo šių gaminių tiekimo Lietuvos Respublikos vidaus rinkai pradžios. Lietuvos Respublikos vidaus rinkai planuojantys tiekti elektros ir elektroninę įrangą gamintojai ir (ar) importuotojai turi registruotis iki elektros ir elektroninės įrangos pateikimo Lietuvos Respublikos vidaus rinkai.

[...]

7. Pageidaujantis registruotis Sąvade gamintojas ir (ar) importuotojas internetu arba raštu pateikia RAAD, kurio kontroliuojamoje teritorijoje yra registruota jo buveinė, Taisyklių 1 priede nustatytos formos prašymą registruoti Gamintojų ir (ar) importuotojų sąvade (toliau – Prašymas), užpildytą pagal Taisyklių 2 priedo reikalavimus. Gamintojas ir (ar) importuotojas, Prašymo III skyriuje nurodęs, kad jis dalyvauja gamintojų ir (ar) importuotojų organizacijoje, teisės aktų nustatyta tvarka gavusioje Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją (toliau – Licencijuota organizacija), su Prašymu pateikia kopiją dokumento, patvirtinančio narystę Licencijuotoje organizacijoje.

[...]

13. RAAD neregistruoja gamintojo ir (ar) importuotojo Sąvade, jei Prašyme pateikti duomenys yra neteisingi ar Dokumentas neatitinka teisės aktų reikalavimų, ar nepateiktos Sutarčių kopijos. [...].

[...]

23. Registracijos Sąvade duomenys turi būti keičiami šiais atvejais:

23.1. pasikeitus gamintojo ir (ar) importuotojo, užsienio valstybės asmens, užsienio gamintojo (toliau – gamintojo ir (ar) importuotojo) 28.1-28.9 punktuose nurodytiems Prašymo duomenims. [...];

[...].

25. Registracija Sąvade nutraukiama gamintojui ir (ar) importuotojui pateikus Institucijai laisvos formos prašymą, nurodant registravimo Sąvade nutraukimo priežastis arba nustačius, kad:

25.1. gamintojas ir (ar) importuotojas nebetiekia Lietuvos Respublikos vidaus rinkai gaminių;

25.2. gamintojas ir (ar) importuotojas bankrutavo, yra reorganizuotas, likviduotas.

[...]

29. Asmenys, pažeidę šių Taisyklių reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.“

22. Konstitucinis Teismas 1996-01-24 nutarime „Dėl valstybinių įmonių turto pirminio privatizavimo“ konstatavo:

„Konstitucijos 29 straipsnyje yra įtvirtintas visų asmenų lygybės įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams principas. Jo turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą. Šis principas įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pačius faktus savavališkai vertinti skirtingai.“

23. Konstitucinis Teismas 2004-01-26 nutarime „Dėl Alkoholio kontrolės įstatymo ir alkoholio produktų gamybos licencijavimo taisyklių“ konstatavo:

„Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis teisinės valstybės principas, be kitų reikalavimų, suponuoja ir tai, kad turi būti užtikrintos žmogaus teisės ir laisvės, paisoma prigimtinio teisingumo, kad visos valstybės valdžią įgyvendinančios institucijos turi veikti remdamosi teise ir paklusdamos teisei, kad Konstitucija turi aukščiausią teisinę galią ir kad visi teisės aktai turi atitikti Konstituciją. Konstitucijoje įtvirtintas teisinės valstybės principas yra neatsiejamas nuo teisingumo imperatyvo.

Vienas iš esminių Konstitucijoje įtvirtinto teisinės valstybės principo elementų yra teisinis tikrumas ir teisinis aiškumas: teisinis reguliavimas privalo būti aiškus ir darnus, teisės normos turi būti formuluojamos tiksliai, jose negali būti dviprasmybių.“

24. Konstitucinis Teismas 2004-12-29 nutarime „Dėl organizuoto nusikalstamumo užkardymo“ konstatavo:

„Teisė kreiptis į teismą yra absoliuti (Konstitucinio Teismo 2000 m. birželio 30 d., 2004 m. rugpjūčio 17 d. nutarimai). Šios teisės negalima apriboti ar paneigti. Pagal Konstituciją įstatymų leidėjas turi pareigą nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kad visus ginčus dėl asmens konstitucinių teisių ir laisvių, taip pat įgytų teisių pažeidimo būtų galima spręsti teisme. Teisės aktais gali būti nustatyta ir ikiteisminė ginčų sprendimo tvarka. Tačiau negalima nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuriuo būtų paneigta asmens, manančio, kad jo teisės ar laisvės pažeistos, teisė ginti savo teises ar laisves teisme (Konstitucinio Teismo 2002 m. liepos 2 d., 2003 m. kovo 4 d., 2004 m. rugpjūčio 17 d. nutarimai). Teisinis reguliavimas, įtvirtinantis asmens teisės į savo teisių ir laisvių teisminę gynybą įgyvendinimo tvarką, turi atitikti iš konstitucinio teisinės valstybės principo kylantį teisinio aiškumo reikalavimą. Kad asmuo iš tikrųjų galėtų įgyvendinti savo teisę kreiptis į teismą dėl savo teisių ir laisvių pažeidimo, įstatymų leidėjas privalo įstatymuose aiškiai nustatyti, kaip ir į kokį teismą asmuo gali kreiptis.“

25. Konstitucinis Teismas 2008-01-21 nutarime „Dėl teismo galių sprendžiant dėl licencijų verstis didmenine ar mažmenine prekyba alkoholio produktais galiojimo panaikinimo“ konstatavo:

25.1. „[...] Alkoholio kontrolės įstatyme ir kai kuriuose kituose įstatymuose nustatytas licencijos galiojimo panaikinimas ir naujos licencijos neišdavimas (kaip ir specialios teisės atėmimas) yra tokia sankcija, kuria neigiamas poveikis teisės pažeidėjo – ūkio subjekto turtinei, ekonominei padėčiai yra daromas ne tiesiogiai, t. y. ne nusavinant (kaip pinigine bauda) jo pinigines lėšas, bet neleidžiant jam verstis atitinkama veikla (tam tikrą laiką). Tokios sankcijos vadinamos uždraudimo sankcijomis. Licencijos galiojimo panaikinimo ir naujos licencijos neišdavimo, kaip uždraudimo sankcijos, paskirtis yra ne tik – ir ne tiek – nubausti teisės pažeidėją, bet visų pirma vykdyti prevenciją: teisės subjektas, naudojęsis licencija ir pažeidęs sąlygas, su kuriomis yra siejamas naudojimas ta licencija, yra pašalinamas (tam tikram laikui) iš atitinkamos rinkos, idant daugiau nedarytų žalos teisės saugomoms ir ginamoms vertybėms; o pašalinamas iš rinkos jis yra dėl to, kad tuo metu, kai dar buvo tos rinkos dalyvis, pažeidė esmines ir jam, be abejo, žinomas bei

suprantamas buvimo toje rinkoje sąlygas – nesilaikė imperatyvių teisės reikalavimų; laikoma, kad jeigu tokiam ūkio subjektui ir toliau būtų leidžiama būti atitinkamos rinkos dalyviu, kiltų grėsmė, kad konkurencija toje rinkoje bus nesąžininga, taip pat kiltų grėsmė vartotojų ir kitų asmenų teisėms, būtų pakenkta įvairioms Konstitucijoje įtvirtintoms, jos saugomoms ir ginamoms vertybėms, viešajam interesui. Būtent dėl to, kad siekiama apsaugoti, apginti šias konstitucines vertybes bei viešąjį interesą, yra apribojamos minėto teisės pažeidėjo – ūkio subjekto nuosavybės teisė ir ūkinės veiklos laisvė, kurios, kaip savo aktuose ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, nėra absoliučios. [...].

Šiame kontekste pabrėžtina, kad pagal Konstituciją valstybė reguliuoja ūkinę veiklą taip, kad ji tarnautų bendrai tautos gerovei (Konstitucijos 46 straipsnio 3 dalis). Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad asmens ūkinės veiklos laisvė gali būti ribojama, kai yra būtina ginti vartotojų interesus, saugoti sąžiningą konkurenciją, kitas Konstitucijoje įtvirtintas vertybes (Konstitucinio Teismo 1999 m. spalio 6 d., 2005 m. gegužės 13 d. nutarimai). Konstitucinio Teismo aktuose ne kartą konstatuota, kad tai turi būti daroma įstatymu, o ne poįstatyminiu teisės aktu.“

25.2. „Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad konstituciniai teisingumo, teisinės valstybės principai suponuoja ir tai, kad už teisės pažeidimus valstybės nustatomos poveikio priemonės turi būti proporcingos (adekvačios) teisės pažeidimui, turi atitikti siekiamus teisėtus ir visuotinai svarbius tikslus, neturi varžyti asmens akivaizdžiai labiau negu reikia šiems tikslams pasiekti; tarp siekiamo tikslo nubausti teisės pažeidėjus ir užtikrinti teisės pažeidimų prevenciją ir pasirinktų priemonių šiam tikslui pasiekti turi būti teisinga pusiausvyra (proporcingumas); konstitucinis teisingumo principas reikalauja nustatomas nuobaudas diferencijuoti taip, kad jas taikant būtų galima atsižvelgti į teisės pažeidimo pobūdį, į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes, kad atsižvelgiant į tai būtų galima skirti mažesnę nuobaudą nei sankcijoje numatytoji minimali ir kt.; įstatymuose už įstatymų pažeidimus nustatomos baudos turi būti tokio dydžio, koks yra būtinas siekiant teisėto ir visuotinai svarbaus tikslo – užtikrinti įstatymų laikymąsi, nustatytų pareigų vykdymą (Konstitucinio Teismo 2000 m. gruodžio 6 d., 2001 m. spalio 2 d., 2004 m. sausio 26 d., 2005 m. lapkričio 3 d., 2005 m. lapkričio 10 d. nutarimai).“

25.3. „[...] prevencinio poveikio priemonėms yra taikomi tie patys teisingumo, proporcingumo ir kiti reikalavimai, kaip ir „įprastinėms“ bausmėms ar administracinėms nuobaudoms, taip pat kad įvairiuose įstatymuose nustatytų prevencinio poveikio priemonių atitiktis Konstitucijai yra buvusi tyrimo dalykas ankstesnėse Konstitucinio Teismo nagrinėtose konstitucinės justicijos bylose.“

25.4. „[...] lemiamą reikšmę turi tai, ar pagal Įstatymo 41 straipsnį (2004 m. kovo 9 d. redakcija) ūkio subjektai, nesutinkantys su institucijų, turinčių įgaliojimus panaikinti licencijų galiojimą už Įstatymo 34 straipsnio 17 dalyje (2004 m. kovo 9 d., 2006 m. balandžio 25 d. redakcijos) nurodytus teisės pažeidimus, sprendimais, gali tokius sprendimus skusti teismui ir ar teismas, net ir tuo atveju, kai yra padarytas toks Įstatymo pažeidimas, už kurį nustatytas licencijos galiojimo panaikinimas, turi galimybę atsižvelgti į teisės pažeidimo pobūdį, jo mastą, atsakomybę lengvinančias bei kitas reikšmingas aplinkybes ir, vadovaudamasis teisingumo, protingumo kriterijais, nuspręsti, kad minėta sankcija neturi būti taikoma, nes dėl tam tikrų itin svarbių aplinkybių yra akivaizdžiai neproporcinga (neadekvati) padarytam teisės pažeidimui ir dėl to neteisinga.

[...] pagal Įstatymo 41 straipsnio 1 dalį (2004 m. kovo 9 d. redakcija) ūkio subjektai, nesutinkantys su šio Įstatymo 34 straipsnio 1 dalyje nurodytų institucijų nutarimais dėl ekonominių sankcijų taikymo, turi teisę per vieną mėnesį nuo nutarimo įteikimo jiems dienos apskusti nutarimą teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Ši nuostata reiškia, kad minėti ūkio subjektai turi teisę apskusti teismui tik Įstatymo 34 straipsnio 1 dalyje nurodytų institucijų nutarimus dėl piniginių baudos skyrimo. Pažymėtina, jog nei Įstatymo 41 straipsnio 1, nei 2 dalyje (2004 m. kovo 9 d. redakcija) nėra nustatyta, kad ūkio subjektai turėtų teisę apskusti atitinkamų institucijų priimtus sprendimus dėl licencijos galiojimo panaikinimo.

[...], pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 5 straipsnio 1 dalį kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta

pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas; pagal šio įstatymo 22 straipsnio 1 dalį (2000 m. rugsėjo 19 d., 2007 m. birželio 7 d. redakcijos) skundą (prašymą) dėl viešojo administravimo subjekto priimto administracinio akto ar veiksmo (neveikimo) turėjo ir turi teisę paduoti asmenys, taip pat kiti viešojo administravimo subjektai, įskaitant valstybės ir savivaldybių viešojo administravimo tarnautojus, pareigūnus ir įstaigų vadovus, kai jie manė, kad jų teisės ar įstatymų saugomi interesai yra pažeisti.

Tačiau dėl to, kad [...] Alkoholio kontrolės įstatymas Administracinių bylų teisenos įstatymo atžvilgiu yra *lex specialis*, teismas, nagrinėdamas gautą skundą dėl sprendimo panaikinti pagal Alkoholio kontrolės įstatymo 34 straipsnio 17 dalį (2004 m. kovo 9 d., 2006 m. balandžio 25 d. redakcijos) licencijos galiojimą, neturi įgaliojimų nuspręsti, kad ši sankcija (už padarytus atitinkamus teisės pažeidimus) neturi būti taikoma net tais atvejais, kai dėl tam tikrų itin svarbių aplinkybių yra akivaizdžiai neproporcinga (neadekvati) padarytam teisės pažeidimui ir dėl to neteisinga.

Taigi tokios bylos nagrinėjimas teisme būtų tik formalus, vadinasi, būtų formali ir atitinkamo asmens teisė kreiptis į teismą ginčijant sprendimą panaikinti pagal Alkoholio kontrolės įstatymo 34 straipsnio 17 dalį (2004 m. kovo 9 d., 2006 m. balandžio 25 d. redakcijos) licencijos galiojimą.

[...] konstitucinė teisingumo samprata suponuoja ne tik formalų, nominalų teismo vykdomą teisingumą, ne tik išorinę teismo vykdomo teisingumo regimybę, bet ir, svarbiausia, tokius teismo sprendimus (kitus baigiamuosius teismo aktus), kurie savo turiniu nėra neteisingi; vien formaliai teismo vykdomas teisingumas nėra tas teisingumas, kurį įtvirtina, saugo ir gina Konstitucija.“

25.5. „Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus darytina išvada, kad Alkoholio kontrolės įstatymo 41 straipsnis (2004 m. kovo 9 d. redakcija) ta apimtimi, kuria nėra numatyta galimybės įmonėms, kurioms už šio įstatymo 34 straipsnio 17 dalyje (2004 m. kovo 9 d., 2006 m. balandžio 25 d., 2007 m. birželio 21 d. redakcijos) nurodytus teisės pažeidimus buvo panaikintas licencijos galiojimas, apskusti teismui sprendimus dėl minėtos sankcijos skyrimo, prieštarauja Konstitucijos 30 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisingumo, teisinės valstybės principams, o ta apimtimi, kuria nėra numatyta galimybės teismui, atsižvelgiant į teisės pažeidimo pobūdį, jo mastą, atsakomybę lengvinančias bei kitas reikšmingas aplinkybes ir vadovaujantis teisingumo, protingumo kriterijais, nuspręsti, kad ši sankcija – licencijos galiojimo panaikinimas įmonei už šio įstatymo 34 straipsnio 17 dalyje (2004 m. kovo 9 d., 2006 m. balandžio 25 d., 2007 m. birželio 21 d. redakcijos) nurodytus teisės pažeidimus neturi būti taikoma, nes dėl tam tikrų itin svarbių aplinkybių yra akivaizdžiai neproporcinga (neadekvati) padarytam teisės pažeidimui ir dėl to neteisinga, prieštarauja Konstitucijos 109 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisingumo, teisinės valstybės principams.“

26. **Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas** 2007-11-05 nutartyje administracinėje byloje Nr. A-502-990-07 yra pažymėjęs:

„Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad sprendime turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos. Viešojo administravimo subjektų veiksmai turi būti aiškūs, nedviprasmiški. Priešingu atveju viešojo administravimo paslaugų vartotojui gali kilti neaiškumų, kaip ir koku būdu jis (paslaugų vartotojas) turi elgtis, siekdamas gauti kokybišką viešąją paslaugą.“

27. **Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, taikant išankstinio ginčų nagrinėjimo ne per teismą tvarką reglamentuojančias teisės normas, apibendrinimo** (I dalis):

„[...]. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. rugpjūčio 7 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. AS146-423/2008 konstatuota, kad Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio, nustatančio individualaus administracinio akto bendruosius reikalavimus, 2 dalyje nurodyta, jog individualiame administraciniame akte turi būti nurodyta akto apskundimo tvarka. [...]. Įstatymo reikalavimas, kad individualiame administraciniame akte turi būti nurodyta akto apskundimo tvarka, nustato pareigą individualų administracinį aktą priimančiam viešojo

administravimo subjektui sprendime nurodyti tokius duomenis, iš kurių be papildomų informacijos šaltinių (įstatymų, poįstatyminių teisės aktų) ir laiko sąnaudų pareiškėjui, nepriklausomai nuo jo išsilavinimo, amžiaus, būtų visiškai aišku kokiai institucijai (institucijos pavadinimas, adresas) ir per kokį terminą (nurodant ar terminas skaičiuojamas nuo sprendimo priėmimo, ar nuo individualaus akto gavimo dienos) gali būti paduotas skundas. Administracinio akto apskundimo tvarkos neišaiškinimas tinkamai nesiderina su geru viešuoju administravimu bei Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintu principu, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, gali suvaržyti asmens teisę kreiptis į išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka instituciją ar teismą.

Aptariamoje byloje teisėjų kolegija, atsižvelgusi į teisės į teisminę gynybą užtikrinimo konstitucinę reikšmę, sutrumpintą išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijos priimto sprendimo apskundimo terminą, tai, kad ginčytame VSDF valdybos sprendime, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 2 dalimi, nebuvo tinkamai išaiškinta apskundimo tvarka, tokią situaciją įvertino, kaip objektyvią aplinkybę, sukliudžiusią pareiškėjai laiku realizuoti teisę kreiptis į teismą.“

28. **Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas** 2009-03-25 nutartyje (administracinėje byloje Nr. A-556-383-09) yra konstatavęs:

„[...] Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007 m. lapkričio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A14-1052/2007) pripažįstama, kad viešojo administravimo subjekto priimto administracinio akto ar jo dalies teisėtumo klausimas turi būti sprendžiamas taikant įgalinimų ribų kriterijų. Viešojoje teisėje veikiantys įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgalinimus, kurie jiems yra suteikti konkrečiomis teisės aktu nuostatomis, o plečiamas valdymo institucijų kompetencijos aiškinimas yra negalimas. Tokios institucijos, vykdydamos įstatymais joms priskirtą veiklą, privalo veikti tik taip, kaip numato teisės aktai, priešingu atveju būtų pažeistas viešojo administravimo subjektui taikytinas bendrojo draudimo principas – veikti taip, kaip nėra leidžiama.“

Išvados

29. Atsižvelgiant į pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes, skundo tyrimo metu surinktą informaciją (pažymos 6 paragrafas), teisinį reglamentavimą ir teismų praktiką (pažymos 7–23 paragrafai), tyrimo išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos iš šių dalių atskirai:

29.1. dėl Aplinkos ministerijai ir Agentūrai pateiktų Ataskaitų ir tarpinių Ataskaitų vertinimo bei priimtų sprendimų įspėti A apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą;

29.2. dėl teisinio reglamentavimo.

Dėl Aplinkos ministerijai ir Agentūrai pateiktų Ataskaitų ir tarpinių Ataskaitų vertinimo bei priimtų sprendimų įspėti A apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą

30. Atsižvelgiant į skundo tyrimo metu surinktą informaciją, teisinį reglamentavimą ir teismų praktiką, konstatuotina, kad Agentūros 2013-08-09 raštu Nr. (2.3)-A4-2913 A skirtas įspėjimas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą (t. y. prevencinė priemonė) yra nepagrįstas ir neteisėtas (ir todėl naikintinas) dėl šių priežasčių:

30.1. Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnio 13 dalyje yra nustatytas baigtinis sąrašas pagrindų, kuriems esant organizacija gali būti įspėjama apie licencijos galiojimo sustabdymą. Galimybės skirti įspėjimą, kaip prevencinę priemonę, kitais pagrindais nei Atliekų tvarkymo įstatyme, nei Tvarkos apraše nėra numatyta. Taigi, Agentūros pareigūnai, įspėdami A apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą dėl priežasties, kuri nėra numatyta Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnio 13 dalyje, – „A neatitikimas Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 7 dalies nuostatos reikalavimams“, viršijo savo įgalinimus (šios pažymos 28 paragrafas);

30.2. Aplinkos ministerija, Rašte A nurodydama pastabą dėl sutarčių su atliekų tvarkytojais, savivaldybėmis ir kitais asmenimis objektų nenurodymo („4. *Ataskaitose nenurodyti sutarčių su atliekų tvarkytojais, savivaldybėmis ir kitais asmenimis objektai, kaip numatyta Tvarkos aprašo 19.5 punkte*“), nepaaiškino A, kad sutarčių objektai turėtų būti nurodyti prie kiekvienos sutarties.

Tvarkos aprašo 19.5 punkte yra nustatyta, kad Ataskaitoje turi būti nurodytas „atliekų tvarkytojų, savivaldybių ir kitų asmenų, su kuriais Organizacija pasirašiusi sutartis dėl Gaminių ar pakuočių atliekų surinkimo, vežimo, paruošimo naudoti, naudojimo, sąrašas, taip pat nurodant sutarčių galiojimo terminus ir sutarčių objektus.“ Šioje nuostatoje detalai neaprašyta, koku būdu turi būti nurodomi sutarčių objektai. Tai reiškia, kad organizacija turi teisę pasirinkti, koku būdu pateikti reikalaujamą informaciją, o Agentūros tik rašte, kuriuo A įspėjama apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą, nurodytas reikalavimas (pateikti sutarčių objektus atskirai kiekvienai sutarčiai) neatitinka Tvarkos aprašo 19.5 punkte nustatyto reikalavimo pateikti sutarčių galiojimo terminus ir sutarčių objektus, todėl laikytinas neteisėtu. Atsakingi pareigūnai, reikalaudami pateikti konkrečios formos duomenis (informaciją), kurių rengimas nėra numatytas teisės aktuose, viršijo savo įgalinimus bei pažeidė Viešojo administravimo įstatymo 36⁶ straipsnyje nustatytus reikalavimus (šios pažymos 12 paragrafas).

A ištaisė nustatytą pateiktos Ataskaitos trūkumą – pasirinktu būdu nurodė sutarčių objektus, todėl negalėjo būti įspėjama dėl šios priežasties – „2012 metų Ataskaitos nepateikimas, pagal Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnio 10 dalies 4 punktą“. Pažymėtina, kad, vadovaujantis Tvarkos aprašo 25 punkto nuostatomis, Ataskaita laikoma nepateikta, kai Organizacija per nurodytą terminą nepateikia papildomos informacijos arba nepašalina nurodytu trūkumų arba netikslumų. Šiuo atveju papildoma informacija buvo pateikta.

31. Nors įspėjimas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą nėra savarankiška sankcija, jis ūkio subjektui sukelia tam tikras, netiesiogines, pasekmes (sumažėja kitų rinkos dalyvių pasitikėjimas, prarandama gera reputacija, dėl to gali pablogėti ūkio subjekto turtinė padėtis, atsiranda reali grėsmė licencijos sustabdymui ir pan.). Todėl įspėjimui, kaip ir administracinėms nuobaudoms bei kitoms bausmėms, turi būti taikomi tie patys teisingumo, proporcingumo bei kiti reikalavimai (šios pažymos 25.3 punktas).

Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad valstybės nustatomos poveikio priemonės turi būti proporcingos (adekvačios) teisės pažeidimui, jos turi atitikti siekiamus teisėtus ir visuotinai svarbius tikslus (šios pažymos 25.2 punktas). Aplinkos ministerija, informuodama apie tai, kad „Agentūra didžiausią dėmesį skyrė sutarčių objektams“, nepaaiškino, dėl kokių priežasčių iš visų Ataskaitose pateiktų duomenų svarbiausias yra sutarčių objektas ir ar visų organizacijų pateiktose Ataskaitose didžiausias dėmesys buvo skiriamas būtent sutarčių objektams. Abejotina, ar Ataskaitose apie atliekų tvarkymą sutarčių objekto nurodymas yra esminis Ataskaitos elementas ir ar įspėjimo A skyrimas už ne pagal kontroliuojančios institucijos norą Ataskaitoje pateiktų sutarčių objektų nurodymą atitinka siekiamus teisėtus ir visuotinai svarbius tikslus.

Įspėjimas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą, kaip ir bet kuri kita prevencinio poveikio priemonė, turėtų būti taikomas tik tada, kai pažeidimas nelaikomas mažareikšmiu teisės aktų reikalavimų pažeidimu. Prevencinio poveikio priemonės joku būdu negali būti taikomos nevykdant arba netinkamai vykdant tuos kontroliuojančios institucijos reikalavimus, kurie nėra imperatyviai nustatyti teisės aktuose. Pažymėtina ir tai, kad teismų praktikoje mažareikšmiu pažeidimu laikomas toks pažeidimas, kuris nesukėlė pavojaus žmonių gyvybei ir sveikatai, nekenkia įvairioms Konstitucijoje įtvirtintoms, jos saugomoms ir ginamoms vertybėms, viešajam interesui.

Kartu pažymėtina, kad Viešojo administravimo įstatyme nustatytas metodinės pagalbos principas įpareigoja ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančias institucijas poveikio priemones taikyti tik kaip *ultima ratio* (t. y. kraštutinę) priemonę (šios pažymos 12 paragrafas).

32. A Raštu 2013-05-13 informuojama, kad Ataskaitos už 2012 metus ir planai 2013 metams nėra priimti, bei nurodoma **13 punktų trūkumų**, kuriuos ištaiusi A turi pateikti patikslintas Ataskaitas ir planus iki 2013-05-16, t. y. **per 3 dienas**. Toks terminas neatitinka proporcingumo principo, pagal kurį, institucijos taikomos administracinės priemonės negali būti drastiškesnės ir griežtesnės, nei būtina norimam tikslui pasiekti, t. y. nustatytas trumpas (realiai trijų dienų) terminas nesudarė sąlygų A geriau ištaisyti nurodytus trūkumus ir pateikti išsamesnę informaciją, priešingai – Agentūra konstatavo, kad patikslinta Ataskaita buvo pateikta nepašalinus visų nurodytų trūkumų.

Aplinkos ministerijos pastebėjimas, kad „iki šiol nebuvo nė vieno ginčo atvejo dėl nustatytų terminų Ataskaitų tikslinimui“, ir faktas, kad iki šiol nebuvo nustatytas 3 dienų terminas Ataskaitoms patikslinti, suponuoja išvadą, jog tokio trumpo – 3 dienų – termino nustatymas didina administracinę našta ūkio subjektams. Toks terminas negali būti laikomas protingu bei pakankamu Rašte nurodomiems trūkumams pašalinti ir prieštarauja:

- *Poveikio priemonių taikymo ūkio subjektams pagrindinių nuostatų koncepcijos* 27.2 punkte nustatytam reikalavimui. Pagal šios Koncepcijos nuostatas ministerijos ir kitos institucijos turėjo peržiūrėti ūkio subjektų veiklą reglamentuojančius teisės aktus, kad juose ūkio subjektui būtų numatyta teisė pateikti paaiškinimus dėl pažeidimo ne mažiau kaip per 14 darbo dienų (pažymos 17 paragrafas);

- *Viešojo administravimo įstatymo* 36⁴ straipsnio 7 dalies nuostatoms, pagal kurias terminas, atitinkantis protingumo kriterijų, paprastai yra ne trumpesnis kaip vienas mėnuo.

33. Aplinkos ministerijos Rašte nurodytas reikalavimas pateikti dokumentus, įrodančius, kad „visi A steigėjai, dalyviai ir pavedimo davėjai yra tik gamintojai ir importuotojai“, t. y. kad A atitinka Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 7 dalyje nustatytus reikalavimus, negali būti siejamas su teisės aktų nustatyta tvarka licencijuotų organizacijų licencijas išduodančiai institucijai teikiamomis Ataskaitomis ir planais. Šis reikalavimas iš esmės laikytinas ūkio subjekto (šiuo atveju – A) veiklos neplaniniu patikrinimu ir turėjo būti atliktas laikantis Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnyje nustatytų reikalavimų (šios pažymos 12 paragrafas). Konstatuotina, kad šiuo atveju A veiklos neplaninis patikrinimas buvo atliktas nesilaikant Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnyje nustatytų reikalavimų.

34. Ypatingai pabrėžtina aplinkybė, kad licencijas išduodanti institucija negali paaiškinti licencijuotai organizacijai (šiuo atveju – A), kurios veiklą prižiūri, taip pat ir Seimo kontrolieriui, kokius konkrečius dokumentus, įrodančius, kad A steigėjai, dalyviai ir pavedimo davėjai yra tik gamintojai ir importuotojai, A turėtų pateikti. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad vienas iš esminių Konstitucijoje įtvirtinto teisinės valstybės principo elementų yra teisinis tikrumas ir teisinis aiškumas: teisinis reguliavimas privalo būti aiškus ir darnus, teisės normos turi būti formuluojamos tiksliai, jose negali būti dviprasmybių (šios pažymos 23 paragrafas).

Licencijas išduodanti institucija, nepaaiškindama A dėl pateiktinų dokumentų, nesuformuluodama aiškių ir konkrečių reikalavimų bei dėl nepateiktų dokumentų skirdama poveikio priemonę – įspėdama A apie licencijos galiojimo sustabdymą – pažeidė šiuos teisės aktų reikalavimus:

34.1. nesilaikė *Viešojo administravimo įstatymo* 3 straipsnyje nustatyto įstatymo viršenybės principo; 6 straipsnio 4 dalyje įtvirtintos nuostatos, kad privalomus reikalavimus (už kuriuos gali būti taikomos poveikio priemonės) asmenims gali nustatyti tik įstatymai ar jų pagrindu priimti teisės aktai; nesilaikė 36² straipsnyje nustatytų ūkio subjektų veiklos priežiūros minimalios ir proporcingos priežiūros naštos bei metodinės pagalbos teikimo principų (šios pažymos 12 paragrafas);

34.2 netaikė *Administracinės naštos mažinimo įstatymo* 3 straipsnio 1 dalyje nustatytų administracinės naštos mažinimo priemonių (išsamios informacijos ir konkrečių veiksmų informaciniais įsipareigojimams įvykdyti pateikimas ir kt.) (šios pažymos 13 paragrafas).

35. Pažymėtina, kad, vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo (šios pažymos 10 paragrafas) bei Gamintojų ir importuotojų registravimo taisyklių (šios pažymos 21 paragrafas) nuostatomis, visi gamintojai ir importuotojai privalo registruotis aplinkos ministro nustatyta tvarka Sąvade. Nesilaikantys šio reikalavimo gamintojai ir importuotojai yra traukiami administracinėn atsakomybėn (Administracinių teisės pažeidimų kodekse gamintojams ir importuotojams yra nustatytos sankcijos už šio reikalavimo nesilaikymą). Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo 11¹ straipsnio nuostatomis, atliekų tvarkymo priežiūrą atlikti yra įpareigoti Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės ir kitų įgaliotų institucijų pareigūnai. Todėl nustatę teisės aktų pažeidimus, t. y., kad juridiniai asmenys verčiasi veikla, kuria neturi teisės verstis (šios pažymos 7.8 ir 7.9 punktai), privalo imtis priemonių teisės pažeidimams pašalinti, o ne perkelti teisės aktais pareigūnams priskirtas atliekas tvarkančių įmonių priežiūros pareigas A asociacijai, kuriai nėra suteikta teisė atlikti priežiūros funkcijas.

Iš teisės aktų nuostatų matyti, kad Sąvade turi registruotis tik gamintojai ir (ar) importuotojai. Sąvadas (jame kaupiami duomenys) turi atitikti žinybiniam registrai keliamus informacijos išsamumo, teisingumo ir kitus Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme (šios pažymos 14 paragrafas) nustatytus reikalavimus. Be to, nustačius, kad gamintojas ir (ar) importuotojas nebetiekia Lietuvos Respublikos vidaus rinkai gaminių, pagal Gamintojų ir importuotojų registravimo taisyklių nuostatas, registracija Sąvade turi būti nutraukiama (šios pažymos 21 paragrafas). Užtikrinti valstybės registrų, kadastrų ir informacinių sistemų, priskirtų Aplinkos ministerijos kompetencijai, funkcionavimą yra įpareigota Aplinkos ministerija.

Taigi, Aplinkos ministerijai pavadžios institucijos yra įpareigos registruoti visus Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekiančius gaminius gamintojus ir importuotojus viename registre – Sąvade, taip pat yra įpareigos tvarkyti šį registrą (jame esančius duomenis), todėl nesuprantamas licencijuotų gamintojų ir importuotojų organizacijų priežiūrą atliekančių institucijų A keliamas reikalavimas pateikti papildomus dokumentus, įrodančius, kad asociacijos nariai yra tik gamintojai ir (ar) importuotojai. Šią informaciją institucija turi kaupti Sąvade, priešingu atveju yra neaiškus ir nesuprantamas gamintojų ir importuotojų registravimosi Sąvade tikslas.

Taip pat licencijuotų gamintojų ir importuotojų organizacijų priežiūrą atliekančios institucijos privalo rūpintis, kad jų žinioje esančio registro duomenimis galėtų naudotis ne tik pati institucija, bet ir kiti suinteresuoti asmenys. Tokiu būdu būtų įgyvendintas valstybės informacinių išteklių patogaus naudojimo principas bei užtikrintas darnus administracinės naštos mažinimo procesas (šios pažymos 13 paragrafas).

36. Agentūra, prašydama vienintelės A pateikti dokumentus, įrodančius, kad jos nariai yra tik gamintojai ir importuotojai, bei neprašydama kitų gamintojų ir importuotojų asociacijų pateikti tokių pat duomenų, pažeidė Viešojo administravimo įstatyme nustatytą ir, atliekant ūkio subjektų veiklos priežiūrą, privalomą taikyti nediskriminavimo principą. Aplinkos ministerijos motyvus, jog kitų organizacijų nebuvo prašoma įrodančių dokumentų, kad jų nariai yra tik gamintojai ar importuotojai, nes buvo tuo įsitikinta skaičiuojant rinkos dalis (šios pažymos 7.8 punktas), paneigia skundo tyrimo metu Agentūros pateikti dokumentai. Vadovaujantis *Gamintojų ir importuotojų, kurie Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekia elektros ir elektroninę įrangą, pakuotes, užimamos rinkos dalies nustatymo tvarkos aprašu* (šios pažymos 20 paragrafas), užimama rinkos dalis yra skaičiuojama tik tų gamintojų ir importuotojų, kurie Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekia elektros ir elektroninę įrangą bei pakuotes. Agentūros 2013-08-09 rašte Nr. (2.3)-A4-2920, adresuotame asociacijai „B“, yra nurodyta, kad asociacija „B“ Agentūrai teikia ne tik elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymo Ataskaitą, bet ir baterijų bei akumuliatorių atliekų tvarkymo Ataskaitą.

Taigi, taikant skirtingus reikalavimus iš esmės tokią pačią veiklą vykdančioms ūkio subjektams (A ir asociacijai „B“, kaip organizuojančios baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymą) buvo pažeistas ir Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintas visų asmenų lygybės įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams principas. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs,

kad šis principas įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pačius faktus savavališkai vertinti skirtingai (šios pažymos 22 paragrafas).

37. Aplinkos ministerija, pateisindama A skirtą Agentūros įspėjimą apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą, tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateikė paaiškinimą, kad vadovaudamasi Tvarkos aprašo 25 punkto nuostatomis „licencijas išduodanti institucija kreiptis dėl Ataskaitos patikslinimo gali vieną kartą“. Tačiau Tvarkos apraše, juo labiau – jo 25 punkte, nėra nustatyta, kiek kartų gali būti tikslinamos pagal licencijas išduodančios institucijos nurodytas pastabas patikslintos Ataskaitos. Atkreiptinas dėmesys, kad toks Aplinkos ministerijos pirmiau pacituotos nuostatos interpretavimas neatitinka Viešojo administravimo įstatyme nustatyto metodinės pagalbos principo, nerodoma šios institucijos iniciatyva įgyvendinti Administracinės naštos mažinimo įstatyme nustatytus reikalavimus bei anksčiau taikytos praktikos (esant tam pačiam teisiniam reglamentavimui) – dėl A pateiktos Alyvos atliekų tvarkymo 2010 metų veiklos organizavimo plano vykdymo ataskaitos trūkumų ištaisymo Aplinkos ministerija į A kreipėsi keturis kartus.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad viešojo administravimo subjektų veiksmai turi būti aiškūs, nedviprasmiški (šios pažymos 26 paragrafas).

38. Kritiškai vertintinas Aplinkos ministerijos paaiškinimas, kad iš trylikos Rašte A pateiktų pastabų dvi buvo pateiktos „per neapdairumą“, o viena pastaba – neesminė ir „sietina su noru pamatuoti priemonės įgyvendinimo rezultata“; neatsižvelgus į pastarąją pastabą, poveikio priemonės A atžvilgiu nebūtų taikomos. Pažymėtina, kad apie tai pareiškėjas nebuvo informuotas. Dar viena pastaba (dėl neįvykdytų Vyriausybės nustatytų užduočių) pateikta, manytina, dėl kompetencijos stokos, nes A pareiškus, kad užduotys įvykdytos (nepateikiant nei platesnio paaiškinimo, nei papildomų dokumentų), šis trūkumas vėlesniame rašte A nebuvo nurodomas (šios pažymos 7.4 punktas).

Tvarkos apraše reglamentuojama, kad Licencijas išduodanti institucija Organizacijai nurodo tik tokius pateiktos Ataskaitos ar planų netikslumus ir trūkumus, dėl kurių pateikta Ataskaita ar planai neatitinka šiame Tvarkos apraše nustatytų reikalavimų arba pateiktos informacijos neužtenka įvertinti Organizacijos galimybes vykdyti įsipareigojimus (šios pažymos 19 paragrafas).

Pažymėtina, kad nagrinėjamu atveju Licencijas išduodančiai institucijai, Ataskaitose ir planuose nustačius trūkumus ar netikslumus, nėra suteikta teisė teikti Organizacijoms tokias pastabas, kurios būtų neesminės ar sietinos „su noru“, o ne su teisės aktų reikalavimais.

Aplinkos ministerija, kaip Organizacijas kontroliuojanti institucija, turi užtikrinti, kad Organizacijų teikiamas Ataskaitas vertintų ir privalomus nurodymus (kurių nesilaikymas ūkio subjektams gali sukelti tam tikrų pasekmių) teiktų kompetentingi pareigūnai.

39. Tvarkos aprašo VII skyrius reglamentuoja ataskaitos apie veiklos organizavimo plano vykdymą ir informacijos apie finansavimo schemas, švietimo programos įgyvendinimą teikimą, todėl logiška manyti, kad organizacijos, teikdamos Ataskaitas bei informaciją kontroliuojančiai institucijai, vadovaujasi būtent šio skyriaus nuostatomis (šios pažymos 19 paragrafas). Jame yra nurodytas baigtinis sąrašas reikalavimų, pagal kuriuos turėtų būti rengiamos pateikiamos Ataskaitos (Tvarkos aprašo 19 punktas), bei baigtinis sąrašas reikalavimų, keliamų pateikiamoms tarpinėms Ataskaitoms (Tvarkos aprašo 24 punktas). Aplinkos ministerijos paaiškinimas, kad, vertinant Ataskaitas, institucija vadovaujasi ne tik VII skyriaus, bet ir III skyriaus, reglamentuojančio veiklos organizavimo plano rengimą, nuostatomis, nėra pagrįstas teisės aktų nuostatomis, t. y. tarp Tvarkos aprašo VII skyriuje išvardintų reikalavimų Ataskaitoms nėra nuorodos į III skyriaus reikalavimus, kurie skirti rengti ir vertinti veiklos organizavimo planą. Todėl Aplinkos ministerijos Rašte pateikta pastaba dėl Ataskaitos neatitikimo III skyriaus reikalavimams laikytina netinkamai motyvuota, o tokie reikalavimai laikytini neteisėtais, nes nenumatyti teisės aktuose. Pažymėtina, kad Tvarkos aprašo 23 punkte yra nuoroda į III ir V skyriuje nustatytus reikalavimus, tačiau ši nuostata skirta patikslintiems einamųjų metų veiklos organizavimo planui ir Švietimo programai (ne Ataskaitoms).

Kaip jau nurodyta pirmiau, vertinant Ataskaitas ir teikiant pastabas dėl nustatytų trūkumų ir netikslumų, kontroliuojanti institucija turi vadovautis reikalavimais, nustatytais Tvarkos aprašo 25 punkte, t. y. turi būti vertinama: 1) Ataskaitos atitikimas šiame Tvarkos apraše nustatytiems reikalavimams (reikalavimai Ataskaitoms nurodyti Tvarkos aprašo 19 punkte) ir 2) pateiktos informacijos pakankamumas įvertinti Organizacijos galimybes vykdyti įsipareigojimus. Todėl organizacijoms teikiamos pastabos (nurodomi trūkumai ir netikslumai) dėl gautų Ataskaitų turi būti suformuluotos atsižvelgiant į šiuos, pirmiau išvardintus, kriterijus.

40. Skundo tyrimo metu Aplinkos ministerija Seimo kontrolierių informavo, kad detalūs reikalavimai tarpinėms Ataskaitoms yra nustatyti Tvarkos aprašo 24 punkte (šios pažymos 9.2 punktas); Agentūra Seimo kontrolieriui pateikė informaciją apie tai, kad tarpinės Ataskaitos yra vertinamos vadovaujantis Tvarkos aprašo 25 punkto nuostatomis (šios pažymos 9.3 punktas).

Pažymėtina, jog Tvarkos aprašo 25 punkte nėra nustatyta, kad šio punkto nuostatomis vadovaujantis turėtų būti vertinamos ir tarpinės Ataskaitos. Šiame punkte nurodyta tik Ataskaitos ir / ar einamųjų metų Veiklos organizavimo plano priėmimo tvarka. Be to, Ataskaitoms ir tarpinėms Ataskaitoms Tvarkos apraše yra nustatyti skirtingi reikalavimai (Tvarkos aprašo 19 punkte – Ataskaitai, o 24 punkte – tarpinei Ataskaitai), todėl šių Ataskaitų tapatinti negalima.

Taigi Agentūra, vertindama A (kaip ir kitų organizacijų) pateiktą tarpinę Ataskaitą, nepagrįstai vadovavosi Tvarkos aprašo nuostatomis, kurios nustato Ataskaitų ir / ar einamųjų metų Veiklos organizavimo planų vertinimo tvarką.

Detalesnė teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių Ataskaitų ir tarpinių Ataskaitų teikimą kontroliuojančioms institucijoms ir poveikio priemonių už netinkamą tarpinių Ataskaitų pateikimą taikymą, analizė ir išvados pateikiamos šios pažymos 47 paragrafe.

41. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra konstatavęs, kad administracinio akto apskundimo tvarkos neišaiškinimas tinkamai nesiderina su geru viešuoju administravimu bei Konstitucijoje įtvirtintu principu, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, gali suvaržyti asmens teisę kreiptis į išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka instituciją ar teismą (šios pažymos 27 paragrafas). Aplinkos ministerija Rašte ir Agentūra 2013-08-09 rašte Nr. (2.3)-A4-2913, adresuotuose A, nenurodydamos apskundimo tvarkos, pažeidė Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus (šios pažymos 12 paragrafas).

42. Apibendrinus šios pažymos 30-41 paragrafuose pateiktas išvadas konstatuotina, kad pareiškėjo skundų dalis dėl Aplinkos ministerijai ir Agentūrai pateiktų Ataskaitų ir tarpinių Ataskaitų vertinimo bei priimtų sprendimų įspėti A apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą pripažintina pagrįsta.

Dėl teisinio reglamentavimo

43. Atliekų tvarkymo įstatymo 2, 12, 30, 34, 34³ straipsnių, aštuntojo¹ skirsnio pakeitimo ir papildymo, įstatymo papildymo aštuntuoju², aštuntuoju³, aštuntuoju⁴, aštuntuoju⁵, aštuntuoju⁶, aštuntuoju⁷, aštuntuoju⁸, aštuntuoju⁹, aštuntuoju¹⁰ skirsniais ir 16 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje (šios pažymos 11 paragrafas) [17 straipsnis įsigaliojo 2012-01-10] nustatytas reikalavimas priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus iki 2012 m. liepos 1 dienos. Tai reiškia, kad gamintojų ir importuotojų organizacijos, kurios turėjo pertvarkyti savo veiklą taip, kad atitiktų Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 7 dalyje (ir kitus) nustatytus reikalavimus, siekdamos juos atitikti, turėjo vadovautis kompetentingų institucijų priimtais įstatymo įgyvendinamaisiais teisės aktais, kuriuose, be kitų reikalavimų, turėjo būti numatyta ir aiškiai reglamentuota, kokia tvarka, kokius ir kokios apimties dokumentus privalėtų turėti (pateikti kontroliuojančiai institucijai ar pan.) gamintojų ir importuotojų organizacija, kad atitiktų pasikeitusius reikalavimus.

Kaip matyti iš skundo tyrimo metu nustatytų aplinkybių, nei Atliekų tvarkymo įstatyme, nei įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nėra nustatyta, kokius dokumentus, įrodančius, kad jos nariai ir pavedimo davėjai yra tik gamintojai ir importuotojai, privalėtų turėti organizacija. Kartu pažymėtina, kad tokių dokumentų teikimas kontroliuojančiai institucijai kartu su Ataskaitomis apskritai nėra numatytas.

Išanalizavus teisinį reglamentavimą, darytina išvada, kad įgyvendinant *Administracinės naštos mažinimo įstatymo* (šios pažymos 13 paragrafas), *Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo* (šios pažymos 14 paragrafas) bei *Licencijavimo pagrindų aprašo* (šios pažymos 16 paragrafas) reikalavimus, tikslingiau būtų tobulinti Sąvadą (kuriame registruojami **tik** gamintojai ir importuotojai), o ne didinant administracinę naštą nustatyti papildomus reikalavimus ūkio subjektams.

44. Aplinkos ministerija nepateikė informacijos apie tai, kad įgyvendindama *Poveikio priemonių taikymo ūkio subjektams pagrindinių nuostatų koncepciją* (šios pažymos 17 paragrafas) būtų peržiūrėjusi (arba įpareigojusi Agentūrą peržiūrėti) ūkio subjektų veiklą reglamentuojančius teisės aktus ir parengusi bei pateikusi Lietuvos Respublikos Vyriausybei teisės aktų, susijusių su šios Koncepcijos įgyvendinimu, projektus. Atkreiptinas dėmesys, kad Koncepcijos nuostatos, pagal kurias turėtų būti peržiūrėti ūkio subjektų veiklą reglamentuojantys teisės aktai, reglamentuoja ir atliekų tvarkytojų, ir gamintojų, ir importuotojų, taip pat ir jų organizacijų veiklą. Taigi, Aplinkos ministerija, vykdydama Koncepcijoje įtvirtintą įpareigojimą, pagal savo kompetenciją privalo peržiūrėti (arba pavesti Agentūrai peržiūrėti) su Koncepcijos įgyvendinimu susijusius, atliekų tvarkymo srityje veikiančių ūkio subjektų veiklą reglamentuojančius, teisės aktus ir teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei jų projektus.

45. Nors Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatos, susijusios su šio skundo tyrimo dalyku, neseniai buvo tobulintos (Lietuvos Respublikos Seimas 2013-05-09 priėmė Atliekų tvarkymo įstatymo kai kurių straipsnių papildymo, pakeitimo ir pripažinimo netekusiais galios įstatymą, kuris įsigaliojo nuo 2013-06-01), Seimo kontrolieriaus nuomone, teisinis reglamentavimas išliko ydingas:

45.1 Abejonių kelia panašią veiklą vykdančius ūkio subjektams **įstatyme nustatytas diferencijuotas teisinis reglamentavimas, skirtas pažeidimo reikšmingumui vertinti**. Įstatymo 34²⁵ straipsnio, reglamentuojančio reikalavimus atliekų tvarkytojams, kurie išrašo gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus, 17 dalyje yra nustatyta, kad „jeigu pažeidimas yra mažareikšmis, kuriuo nepadaryta esminė žala šio Įstatymo ir Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių atliekų tvarkymą, saugomiems interesams ir kuriuo nepadaryta esminė žala aplinkai, žmonių sveikatai, ir gaminių ir (ar) pakuočių atliekų naudotojas (perdirbėjas), gaminių ir (ar) pakuočių atliekų eksportuotojas, gaminių ir (ar) pakuočių atliekų surinkėjas ir (ar) atliekų tvarkytojas, apdorojantis surinktas mišrias komunalines atliekas, atskiriant gaminių ir (ar) pakuočių atliekas su tikslu jas perdirbti ir (arba) kitaip panaudoti, nutraukė veiksmus, kuriais pažeidžiama teisė, pašalino veiksmų padarinius ir atlygino žalą, o šio Įstatymo reikalavimų laikymasis gali būti užtikrintas kitais būdais, Aplinkos ministerijos įgaliota institucija, vadovaudamasi teisingumo ir protingumo kriterijais, gali gaminių ir (ar) pakuočių atliekų naudotojo (perdirbėjo), gaminių ir (ar) pakuočių atliekų eksportuotojo, gaminių ir (ar) pakuočių atliekų surinkėjo neįspėti apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo ir (ar) neišbraukti iš Atliekų tvarkytojų sąrašo.“ Tačiau įstatymo 34²³ straipsnis, reglamentuojantis gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo veiklos licencijavimą, tokia nuostata papildytas nebuvo. Tai reiškia, kad, rengiant šio įstatymo pakeitimo projektą, ne visiems su atliekų tvarkymo veikla susijusiems ūkio subjektams vienodai buvo taikomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime *Dėl licencijavimo pagrindų aprašo* (šios pažymos 15 paragrafas) nustatyti reikalavimai. Taip pat, diskriminuojant ūkio subjektus, susijusius su atliekų tvarkymu, nevienodai buvo vadovaujamosi pirmiau nurodytu nutarimu pavirtintame *Licencijavimo pagrindų apraše* (šios pažymos 16 paragrafas) nustatytais principais (šiuo atveju – pažeidimo mažareikšmiškumo);

45.2. Istatyme nėra nustatyta, kad ūkio subjektai turėtų teisę apskusti kontroliuojančių institucijų priimtus sprendimus dėl prevencinio pobūdžio priemonių skyrimo.

Atkreiptinas dėmesys, kad Konstitucinis Teismas nutarime „Dėl teismo galių sprendžiant dėl licencijų verstis didmenine ar mažmenine prekyba alkoholio produktais galiojimo panaikinimo“ (šios pažymos 25 paragrafas) konstatavo, jog labai svarbu yra tai, ar ūkio subjektai, nesutinkantys su institucijų, turinčių įgaliojimus panaikinti licencijų galiojimą už nurodytus teisės pažeidimus, sprendimais, gali tokius sprendimus skusti teismui ir ar teismas, net ir tuo atveju, kai yra padarytas toks įstatymo pažeidimas, už kurį nustatytas licencijos galiojimo panaikinimas, turi galimybę atsižvelgti į teisės pažeidimo pobūdį, jo mastą, atsakomybę lengvinančias bei kitas reikšmingas aplinkybes ir, vadovaudamasis teisingumo, protingumo kriterijais, nuspręsti, kad minėta sankcija neturi būti taikoma, nes dėl tam tikrų itin svarbių aplinkybių yra akivaizdžiai neproporcinga (neadekvati) padarytam teisės pažeidimui ir dėl to neteisinga. Pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 5 straipsnio 1 dalį, kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas. Tačiau dėl to, kad Alkoholio kontrolės įstatymas (šiuo atveju ir Atliekų tvarkymo įstatymas) Administracinių bylų teisenos įstatymo atžvilgiu yra *lex specialis*, teismas, nagrinėdamas gautą skundą dėl sprendimo panaikinti licencijos galiojimą, neturi įgaliojimų nuspręsti, kad ši sankcija (už padarytus atitinkamus teisės pažeidimus) neturi būti taikoma net tais atvejais, kai dėl tam tikrų itin svarbių aplinkybių yra akivaizdžiai neproporcinga (neadekvati) padarytam teisės pažeidimui ir dėl to neteisinga. Taigi tokios bylos nagrinėjimas teisme būtų tik formalus, vadinasi, būtų formali ir atitinkamo asmens teisė kreiptis į teismą ginčijant sprendimą panaikinti licencijos galiojimą.

Konstitucinis Teismas nusprendė, kad Alkoholio kontrolės įstatymo 41 straipsnis ta apimtimi, kuria nėra numatyta galimybės įmonėms, kurioms buvo panaikintas licencijos galiojimas, apskusti teismui sprendimus dėl minėtos sankcijos skyrimo, prieštarauja Konstitucijos 30 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisingumo, teisinės valstybės principams, o ta apimtimi, kuria nėra numatyta galimybės teismui, atsižvelgiant į teisės pažeidimo pobūdį, jo mastą, atsakomybę lengvinančias bei kitas reikšmingas aplinkybes ir vadovaujantis teisingumo, protingumo kriterijais, nuspręsti, kad ši sankcija – licencijos galiojimo panaikinimas – įmonei neturi būti taikoma, nes dėl tam tikrų itin svarbių aplinkybių yra akivaizdžiai neproporcinga (neadekvati) padarytam teisės pažeidimui ir dėl to neteisinga, prieštarauja Konstitucijos 109 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisingumo, teisinės valstybės principams (šios pažymos 25.5 punktas).

45.3. Istatymo 34²³ straipsnyje nustatytas prevencinio poveikio priemonių taikymas neatitinka protingumo ir proporcingumo principų reikalavimų. Šio straipsnio 13 dalyje yra nustatytas baigtinis sąrašas atveju, kada licencijos turėtojas yra įspėjamas apie licencijos galiojimo sustabdymą; 15 dalyje nustatyta, kad įspėjimas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą panaikinamas, jeigu per įspėjime nurodytą terminą pašalinami nustatyti pažeidimai ir licencijas išduodančiai institucijai pateikiami pažeidimų pašalinimą patvirtinantys dokumentai. Šio straipsnio 16 dalyje yra nustatytas baigtinis sąrašas atveju, kada licencijos galiojimas yra sustabdomas; 18 dalyje reglamentuojama, kad sprendimas dėl licencijos galiojimo sustabdymo panaikinamas, jeigu per licencijas išduodančios institucijos nustatytą terminą, bet ne ilgesnį negu vieneri metai, pašalinami nurodyti pažeidimai ir pateikiami pažeidimų pašalinimą patvirtinantys dokumentai. 34²³ straipsnio 19 dalyje yra nustatytas baigtinis sąrašas atveju, kada licencijos galiojimas yra panaikinamas: vienu atveju (iš šešių) – jeigu licencijos turėtojas buvo įspėtas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą 3 kartus per paskutinius dvejus metus.

Iš pirmiau nurodyto teisinio reglamentavimo turinio nėra aišku, kokia yra šio straipsnio 15 dalyje įtvirtintos nuostatos paskirtis ir kaip ji galėtų būti (yra) įgyvendinama. Viena vertus – jeigu įspėjimas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą yra panaikinamas (pašalinus pažeidimus), tai kaip tokiu atveju už įspėjimus, kurie yra panaikinti, negaliojantys, gali būti taikoma šio straipsnio 19 dalies 6 punkte nustatyta pati griežčiausia poveikio priemonė – licencijos galiojimo panaikinimas; antra vertus – jeigu skirtas įspėjimas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą pagal šio straipsnio 19 dalies 6 punktą galioja dvejus metus, tai kokių atveju ir kaip (kas, kokių dokumentu) taikoma šio straipsnio 15 dalies nuostata apie įspėjimo panaikinimą.

Šiuo atveju darytina išvada, kad nepaisant to, jog ūkio subjektas, išpėtas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą, elgiasi rūpestingai ir skuba per nustatytą terminą pašalinti nurodytus trūkumus, skirtu išpėjimo niekas jokiu administraciniu aktu nepanaikina, nors 34²³ straipsnio 15 dalyje yra imperatyviai nurodyta panaikinti išpėjimą, jeigu per nustatytą terminą yra pašalinami nurodyti trūkumai.

Pažymėtina ir tai, kad, Agentūros nuomone (atsižvelgiant į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo suformuotą praktiką), išpėjimas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą laikytinas „procedūrinio pobūdžio tarpiniu dokumentu“, skirtu viešojo administravimo institucijos nuomonei pareikšti. Tokiu atveju kyla klausimas, kaip trys materialaus pobūdžio teisinių pasekmių nesukeliantys, nuomonę išreiškiantys ir panaikinti (vadovaujantis 34²³ straipsnio 15 dalies nuostata) tarpiniai dokumentai per dvejus metus gali sukelti ūkio subjektui rimtas teises pasekmes – institucijos sprendimą taikyti iš karto griežčiausią poveikio priemonę – panaikinti licencijos galiojimą?

46. Kaip nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime *Dėl licencijavimo pagrindų aprašo patvirtinimo* (šios pažymos 15 paragrafas), ministerijos, įstaigos prie ministerijų, kitos ministerijoms pavaldžios valstybės institucijos, rengiančios įstatymų, reguliuojančių ūkinės veiklos licencijavimą, ir licencijavimo taisyklių projektus, privalo vadovautis *Licencijavimo pagrindų aprašu*.

Šio skundo tyrimo metu nustatyta, kad dauguma įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų (*Gaminių ir (ar)pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijavimo taisyklės, Tvarkos aprašas*), reglamentuojančių atliekų tvarkymo srities licencijavimą, nuostatų nėra suderintos su *Administracinės naštos mažinimo įstatymo* bei *Licencijavimo pagrindų aprašo* reikalavimais. Teisės aktams, reglamentuojantiems atliekų tvarkymo srities licencijavimą, trūksta teisinio aiškumo ir tikrumo, normos nėra suformuluotos aiškiai – toje pačioje srityje dirbančių pareigūnų tarpusavyje traktuojamos skirtingai, taip pat nevienodai taikomos ir ūkio subjektams (šios pažymos 7.1–7.3, 7.7, 7.8, 7.10 punktai).

Atkreiptinas dėmesys, kad, atsakydamos į Seimo kontrolieriaus prašymą pateikti paaiškinimą, kokiais kriterijais vadovaujamosi pagal Tvarkos aprašą vertinant organizacijos galimybes vykdyti išipareigojimus, nei Aplinkos ministerija, nei Agentūra tokių kriterijų nenurodė; jie taip pat nėra nustatyti nei Tvarkos apraše, nei kitame teisės akte. Agentūra paaiškino, kad organizacijų galimybes vykdyti išipareigojimus vertina „pagal organizacijų Ataskaitose pateiktus duomenis (informaciją)“. Darytina išvada, kad kriterijai, kuriais remiantis vertinama, ar organizacijos gali vykdyti išipareigojimus, organizacijoms (kaip ir kontroliuojančioms institucijoms) nėra tiksliai žinomi. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad prevencinio poveikio priemonės gali būti taikomos tik tuo atveju, kai pažeidžiamos esminės ir ūkio subjektui, be abejo, žinomos bei suprantamos sąlygos – nesilaikoma imperatyvių teisės reikalavimų (šios pažymos 25.1 punktas).

47. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nors, Aplinkos ministerijos nuomone, Tvarkos aprašo 24 punktas detalizuoja Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnio 10 dalies 7 punkto nuostatas (licencijos turėtojas privalo licencijas išduodančiai institucijai aplinkos ministro nustatyta tvarka kas ketvirtį teikti informaciją apie praėjusį ketvirtį vykdytas atliekų tvarkymo veiklos organizavimo plane, atliekų tvarkymo finansavimo schemeje, visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo klausimais programoje numatytas priemones), akivaizdu, kad įstatyme nustatytas reikalavimas kas ketvirtį teikti informaciją apie vykdytas priemones nėra tapatus Tvarkos aprašo 24 punkte nustatytam reikalavimui teikti tarpines Ataskaitas. Pagal įstatyme pateiktą formuluotę, įstatymo leidėjas licencijuotai organizacijai nustatė pareigą kas ketvirtį pateikti informaciją, t. y. žinias, paaiškinimus apie vykdytas priemones, tačiau, detalizuojant šią įstatymo nuostatą, Tvarkos apraše buvo suformuluotas visiškai naujas reikalavimas organizacijoms (manytina, didinantis administracinę našta, nustatantis didesnius reikalavimus negu reglamentuota įstatyme) pateikti tarpines Ataskaitas, t. y. duomenis apie nuveiktą darbą.

Pažymėtina, jog tai, kad Tvarkos apraše įtvirtinta kitokia sąvoka (t. y. tarpinė Ataskaita), negu nustatyta Atliekų tvarkymo įstatyme (t. y. informacija), laikytina ydinga praktika. Tiriant pareiškėjo skundus paaiškėjo, kad sąvokos pakeitimas sukelia tam tikrų neaiškumų ne tik ūkio subjektams, bet ir pačioms ūkio subjektų priežiūrą atliekančioms institucijoms. Aplinkos ministerijos Seimo kontrolieriui pateiktame paaiškinime nurodoma, kad tarpinėms Ataskaitoms turi būti taikomas Tvarkos aprašo 24 punktas. O Agentūra tarpinėms Ataskaitoms taiko tas Tvarkos aprašo nuostatas, kurios reglamentuoja Ataskaitų pateikimą ir atliekų tvarkymo veiklos organizavimo plano, atliekų tvarkymo finansavimo schemas, visuomenės švietimo ir informavimo programos parengimą, bei teigia, kad tarpinės Ataskaitos (pagal Atliekų tvarkymo įstatymą – kas ketvirtį teikiama informacija) turi būti vertinamos lygiai taip pat, kaip ir Ataskaitos, tik jų apimtis turėtų būti mažesnė.

Akivaizdu, kad toks paaiškinimas prieštarauja Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnio 10 dalyje nustatytam reglamentavimui. Įstatymų leidėjas, nustatydamas licencijuojamos veiklos sąlygas, kurių privalo laikytis licencijos turėtojas, išskyrė šiuos reikalavimus: *pirma* – licencijos turėtojas licencijas išduodančiai institucijai aplinkos ministro nustatyta tvarka turi pateikti Ataskaitą ir informaciją apie atliekų tvarkymo finansavimo schemoje bei visuomenės švietimo ir informavimo programoje numatytų priemonių įgyvendinimą (ne vykdymą), t. y. duomenis apie per praėjusius metus nuveiktą darbą, ir *antra* – licencijos turėtojas licencijas išduodančiai institucijai aplinkos ministro nustatyta tvarka kas ketvirtį turi teikti informaciją apie praėjusį ketvirtį vykdytas atliekų tvarkymo veiklos organizavimo plane, atliekų tvarkymo finansavimo schemoje, visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo klausimais programoje numatytas priemones, t. y. informaciją apie tai, kaip sekasi vykdyti numatytas priemones. Pažymėtina, kad pastarąjį reikalavimą detalizuoja Tvarkos aprašo 24 punktas, ir nei įstatyme, nei Tvarkos aprašo 24 punkte nėra numatyta, kokių būdu kas ketvirtį teikiama informacija turėtų būti vertinama.

Atsižvelgiant į tai, jog įstatymų leidėjas reikalavimus licencijos turėtojui teikti Ataskaitą ir teikti informaciją išdėstė atskiruose punktuose, darytina išvada, kad šie reikalavimai nėra tapatūs ir jiems negali būti taikoma ta pati jų vertinimo bei poveikio priemonių skyrimo tvarka.

Pažymėtina ir tai, kad už netinkamą kas ketvirtį teikiamos informacijos pateikimą negali būti taikomos jokios poveikio priemonės, nes to nėra numatyta teisės aktuose. Poveikio priemonės gali būti taikomos tik už licencijuojamos veiklos sąlygų nesilaikymą, t. y. už informacijos apie praėjusį ketvirtį vykdytas priemones nepateikimą.

Įstatymų leidėjas, nustatydamas licencijos turėtojui pareigą kas ketvirtį licencijas išduodančiai institucijai teikti informaciją apie praėjusį ketvirtį vykdytas priemones, įpareigojo aplinkos ministrą nustatyti tokios informacijos teikimo tvarką. Kaip matyti iš analizuojamo įstatymų įgyvendinamojo reglamentavimo turinio, tokia tvarka nėra nustatyta – Tvarkos aprašo 24 punkte yra numatyti tik reikalavimai tarpinėms Ataskaitoms (pagal Atliekų tvarkymo įstatymą – kas ketvirtį teikiama informacijai).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šiame punkte, darytina išvada, kad Tvarkos aprašo 24 punkto nuostatos, reikalaujančios teikti tarpines Ataskaitas, prieštarauja Atliekų tvarkymo įstatyme numatyti nuostatai kas ketvirtį pateikti informaciją, o Agentūros pareigūnų veiksmai, vertinant tarpines Ataskaitas taip pat, kaip ir Ataskaitas, laikytini neteisėtu informacinių įpareigojimų ūkio subjektams didinimu bei įgalinimų viršijimu. Taip pat darytina išvada, kad Agentūros pareigūnų veiksmai nurodant ūkio subjektams, jog dėl tarpinių Ataskaitų, neatitinkančių kitų, nei Tvarkos aprašo 24 punkte nustatyti, reikalavimų, galėtų būti taikomos poveikio priemonės, laikytini neteisėtais.

48. Aplinkos ministerija, metinėje veiklos ataskaitoje neteikdama informacijos apie ūkio subjektų konsultavimo veiklą, vykdytus ūkio subjektų patikrinimus, siūlomus teisės aktų pakeitimus ir kt., pažeidė Viešojo administravimo įstatymo 36⁷ straipsnio 2 dalies nuostatas. Šių reikalavimų nevykdymas iš dalies suponavo tai, kad pakeistame Atliekų tvarkymo įstatyme išliko ydingų nuostatų.

Aplinkos ministerijos ir Agentūros paaiškinimai apie tai, kad nebuvo laikomasi Viešojo administravimo įstatymo nuostatų, susijusių su ūkio subjektų veiklos priežiūra (jų konsultavimu, teisės aktų, reglamentuojančių šios srities veiklą, vertinimu ir tobulinimu), nes organizacijos nereiškė pretenzijų, vertintinos kritiškai. Pažymėtina, kad teisės aktai (Viešojo administravimo įstatymas, Administracinės naštos mažinimo įstatymas, Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių aprašas, Licencijavimo pagrindų aprašas, Poveikio priemonių taikymo ūkio subjektams pagrindinių nuostatų koncepcija, Aplinkos ministerijos nuostatai, Agentūros nuostatai ir kt.) nustato pareigą viešojo administravimo institucijai, atliekančiai ūkio subjektų veiklos priežiūrą, veikti rūpestingai ir pačiai inicijuoti apklausas, teisės aktų analizes ir taikyti kitas priemones, kad teisinis reglamentavimas būtų aiškus, jame nebūtų spragų ir galimybių reikštis korupcijai.

49. Atliekamo tyrimo metu analizuojant su šio skundo dalyku susijusį teisinį reglamentavimą išsiaiškinta, kad absoliuti dauguma reikalavimų, nustatytų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-05-04 nutarimu Nr. 511 (2012-07-27 nutarimo Nr. 932 redakcija) patvirtintame Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių apraše (toliau vadinama – Aprašas), nėra įgyvendinti. Aprašo 1 punkte reglamentuota, kad jis taip pat įtvirtina pagrindines priežiūros institucijų veiklos nuostatas.

Aprašo 7.26 punkte nustatyta, kad viena iš pagrindinių priežiūros institucijų veiklos nuostatų yra geresnis reglamentavimas. Jo turinį, be kitų elementų, sudaro ir tai, kad:

49.1. „priežiūros institucija turi kritiškai vertinti teisės aktuose nustatytus reikalavimus, kurių laikymosi priežiūrą ji atlieka, analizuoti ūkio subjektų pastabas dėl reguliavimo nepagrįstumo ir jas įvertinusi arba savo iniciatyva teikti aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui informaciją, susijusią su ūkio subjektų priežiūra, kai kyla abejonių dėl teisės aktų reikalavimų pagrįstumo, siūlyti keisti teisinį reguliavimą taip, kad būtų mažinama priežiūros ir administracinė našta ūkio subjektams, šalinamos teisinio reguliavimo spragos, efektyviau organizuojama priežiūra“;

49.2. „rengiant teisės aktų, kuriuose yra ūkio subjektų priežiūrą reguliuojančių nuostatų, projektus, visada turėtų būti įvertinama jų atitiktis Viešojo administravimo įstatymo ir Aprašo nuostatomis: atsisakoma nuostatų, prieštaraujančių Viešojo administravimo įstatymui ir (ar) Aprašui, ir keičiamas teisinis reguliavimas kartu papildomas nuostatomis, užtikrinančiomis veiksmingą Viešojo administravimo įstatymo ketvirtojo skirsnio nuostatų, Aprašo tikslo ir uždavinių įgyvendinimą“;

49.3. „rekomenduojama peržiūrėti teisės aktus, reguliuojančius priežiūros institucijų veiklą ir įtvirtinančius atitinkamų priežiūros sričių reikalavimus, siekiant sumažinti šių teisės aktų. Taip pat rekomenduojama šiuos teisės aktus pririnkus patvirtinti iš naujo (išdėstyti teisės aktą nauja redakcija arba pripažinti jį netekusiu galios ir priimti naują teisės aktą, pakeitus jį vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo ir Aprašo nuostatomis)“;

49.4. „priimant naujus teisės aktus dėl ūkio subjektų veiklos priežiūros, apsvarstyti galimybę nustatyti, kad jie galioja tam tikrą apibrėžtą laikotarpį (ne ilgiau kaip 2 metus). Teisės akto galiojimas galėtų būti pratęstas tik išanalizavus, ar pasiekti teisės akte įtvirtinti ir priimant teisės aktą kelti teisinio reguliavimo tikslai, ar įgyvendinant teisės aktą neatsirado nenumatytų neigiamų pasekmių arba kitų aplinkybių, kurios turėtų įtakos tolesniam teisės akto galiojimui ar taikymui, ir panašiai.“

50. Atsižvelgiant į tai, kad Aprašo 8 punkte reglamentuota, jog už ūkio subjektų priežiūros atlikimo politikos formavimą atitinkamose srityse atsakingos ministerijos, nustatydamos naują arba keisdamos esamą ūkio subjektų veiklos reglamentavimą ir priežiūros teisinį reguliavimą, turi siekti įgyvendinti Aprašo 4 ir 5 punktuose įtvirtintų priežiūros funkcijų optimizavimo tikslą ir uždavinius ir vadovautis Aprašo 6 ir 7 punktuose įtvirtintais principais ir priežiūros institucijų veiklos pagrindinėmis nuostatomis, ir į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo nuostatas Vyriausybė įgyvendina Vyriausybės programą, koordinuoja ministerijų veiklą, o ministrai, vadovaudami jiems pavestoms valdymo sritims, yra tiesiogiai atsakingi už Vyriausybės programos

ir kasmetinių Vyriausybės veiklos prioritetų bei planuojamų pasiekti rezultatų jiems pavestose valdymo srityse įgyvendinimą bei yra tiesiogiai pavaldūs Ministrui Pirmininkui, tikslinga kreiptis į Vyriausybę siūlant imtis priemonių, kad nustatyti ir šioje pažymoje nurodyti teisės aktų trūkumai būtų ištaisyti, o teikiami teisės aktų projektai atitiktų aukštesnės galios teisės aktų reikalavimus bei būtų įvertinti vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-02-26 nutarimu Nr. 276 (2012-10-16 nutarimo Nr. 1276 redakcija), nuostatomis.

51. Apibendrinus šios pažymos 43-50 paragrafuose pateiktas išvadas konstatuotina, kad pareiškėjo skundų dalis dėl ydingo teisinio reglamentavimo pripažintina pagrįsta.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

52. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia A asociacijos Skundo-1 ir Skundo-2 dalis dėl Aplinkos ministerijos ir Agentūros pareigūnų veiksmų vertinant pateiktas Ataskaitas ir tarpines Ataskaitas bei skirtų įspėjimų apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą **pripažinti pagrįstomis**.

53. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia A asociacijos Skundo-1 ir Skundo-2 dalis dėl teisinio reglamentavimo atliekų tvarkymo veiklos organizavimo srityje **pripažinti pagrįstomis**.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

54. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 ir 14 punktais, Seimo kontrolierius rekomenduoja:

54.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybei:

54.1.1. atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu galiojančios teisės aktų (Atliekų tvarkymo įstatymo ir poįstatyminių teisės aktų, paminėtų šioje pažymoje), reglamentuojančių atliekų tvarkymo veiklos organizavimą, nuostatos neatitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-05-04 nutarimo Nr. 511 (2012-07-27 nutarimo Nr. 932 redakcija) ir juo patvirtintų *Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių aprašo* reikalavimų, inicijuoti minėtų teisės aktų nuostatų pakeitimus, siekiant, kad būtų optimizuotos Aplinkos ministerijos vykdomos ir / ar jai pavaldžioms institucijoms perduotos priežiūros funkcijos;

54.1.2. inicijuoti, teisės aktų (Atliekų tvarkymo įstatymo ir poįstatyminių teisės aktų, paminėtų šioje pažymoje), reglamentuojančių atliekų tvarkymo veiklos organizavimą, pakeitimus ir papildymus, atsižvelgiant į šios pažymos 30–51 paragrafuose pateiktas išvadas;

54.1.3. išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių, rengiant Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo projektą (Lietuvos Respublikos Seimo priimtą 2013-05-09 Nr. XII-289), nebuvo pakeistos ūkio subjektus, susijusius su atliekų tvarkymu, diskriminuojančios nuostatos (šios pažymos 45.1 punktas) ir nebuvo vadovautasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-07-18 nutarimo Nr. 937 ir juo patvirtinto *Llicencijavimo pagrindų aprašo* nuostatomis.

54.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai:

54.2.1. imtis priemonių, kad pareigūnai, atliekantys ūkio subjektų priežiūrą, laikytųsi įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principų bei nepažeistų viešojo administravimo subjektams taikytino bendrojo draudimo principo – veikti taip, kaip nėra leidžiama.

54.3. Aplinkos apsaugos agentūrai:

54.3.1. panaikinti neteisėtai ir nepagrįstai 2013-08-09 raštu Nr. (2.3)-A4-2913 A skirtą administracinio poveikio priemonę – įspėjimą apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą;

54.3.2. imtis priemonių, kad ateityje taikomos poveikio priemonės būtų proporcingos teisės pažeidimui ir būtų skiriamos tik kaip *ultima ratio* (t. y. kraštutinė) priemonės;

54.3.3. imtis priemonių, kad licencijuotų organizacijų pateikiamos Ataskaitos ir tarpinės Ataskaitos būtų vertinamos griežtai laikantis teisės aktų reikalavimų;

54.3.4. imtis priemonių, kad ūkio subjektų veiklos priežiūra būtų atliekama laikantis Viešojo administravimo įstatymo ketvirtojo skirsnio nuostatų reikalavimų;

54.3.5. imtis priemonių, kad pareigūnų, atliekančių ūkio subjektų priežiūrą, ūkio subjektams keliami reikalavimai būtų tikslūs, aiškūs, suprantami ir teisėti;

54.3.6. imtis priemonių, kad pareigūnų nuožiūra nustatomi terminai, per kuriuos ūkio subjektai turėtų pateikti papildomą informaciją, atitiktą protingumo kriterijų ir teisės aktų reikalavimus bei būtų taikomi, atsižvelgiant į reikalaujamos pateikti informacijos apimtį;

54.3.7. užtikrinti, kad pareigūnai, atliekantys ūkio subjektų priežiūrą, nepažeistų konstitucinio visų asmenų lygybės įstatymui, valstybės institucijoms ar pareigūnams principo, t. y. keliami reikalavimai būtų taikomi visiems ūkio subjektams vienodai.

55. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybę ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją prašyčiau šias rekomendacijas išnagrinėti ir apie jų nagrinėjimo rezultatus informuoti iki 2014-09-01.

56. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 7 punktu, Seimo kontrolierius, pateikdamas šią pažymą, **informuoja Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komitetą** apie šio tyrimo metu nustatytus pareigūnų netinkamus veiksmus, teisės aktų trūkumus, prieštaravimus ir spragas.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas